

สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

**STATE OF PROBLEMS OF STUDENT CARING AND
SUPPORTING SYSTEM ACCORDING TO THE DEVELOPMENT
SYSTEM FOR EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE
PROJECT OF SCHOOLS UNDER SAKAEW EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2**

วิทยานิพนธ์

ของ

สมคิด ชิงชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

เมษายน 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2		
ผู้วิจัย	นายสมคิด ชิงชัย		
กรรมการควบคุม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ เทศสวัสดิ์วงศ์	กรรมการ	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา การบริหารการศึกษา	
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 412 คน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 63 คน ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 63 คน ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง และครูที่ปรึกษาได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Taro Yamanae ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ ในการทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์ค่า F (One - way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าน้อยทุกด้าน โดยด้านที่มีปัญหาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และด้านการส่งเสริมนักเรียน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการคัดกรอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอีก 3 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมนักเรียน และการป้องกันและแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการส่งต่อ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

TITLE State of Problems of Student Caring and Supporting System
According to the Development System for Educational Quality Assurance
Project of Schools under Sakaew Educational Service Area Office 2

AUTHOR Somkit Chingchai

ADVISORS Assistant Professor Sa-nguan Songwiwat, Ph.D. Thesis advisor
Assistant Professor Prakong Kanjanakaroon Co-advisor
Assistant Professor Somsak Tessawadwong Co-advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2008

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and to compare the state of problems in running the student caring and supporting system according to the systematic development project for educational quality insurance regarding to the opinions of the school administrators, the teachers who were responsible of the caring and supporting system and the advisors based on their positions and sizes of schools

The samples were 412 people consisted of 63 school administrators, 63 teachers who were responsible of the caring and supporting system and 286 advisors selected by the use of Taro Yamane. The instrument used was a questionnaire with rating - scale. The statistics for data analysis were the percentage, mean and standard deviation. The hypothesis was tested by means of F-test (the One-way ANOVA). When finding the statistic difference in each aspect, Scheffe's Method was taken.

The results of this research were as follows:

1. The opinions of the school administrators, the teachers who were responsible of the caring and supporting system and the advisors as a whole were at a "low" level. When considering at each aspect, they all were also at the "low" levels. The problematic aspects from the highest level to the lowest level were transferring, knowing individual students, screening, protecting and problem solving and supporting student respectively.

2. For the comparison of the opinions of the school administrators, the teachers who were responsible of the caring and supporting system and the advisors concerning the problems of the

student caring and supporting system found that they were statistically significant different at the level of .01. When considering at each aspect it was found that the aspect of screening was at the statistically significant different level at .01. The other 3 aspects of knowing individual students, supporting students and protecting and solving problems were at the statistically significant different level at .05. For the transferring aspect, there was no significant different. When considering at each pair it was found that the opinions of the school administrators, the teachers who were responsible on the system and the advisors were at the statistically significant different at the level of .05

3. When comparing the opinions of the school administrators, the teachers who were responsible of the system and the advisors in the schools with different sizes both as a whole and at each aspect, it was found that they were at .01 significant different level. When considering at each pair it was found that the school administrators, the teachers who were responsible of the system and the advisors in the school with different sizes were at the statistically significant different level of .05.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน ทรงวิวัฒน์ ประธานกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง กาญจนการุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมศักดิ์ เทศสวัสดิ์
วงศ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์
ไสวัฒน์ ไสภาพล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นีวัฒน์ กัลยพฤษณ์ ที่ให้คำปรึกษา เสนอแนะเพื่อให้
งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย
และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้เอื้ออำนวยประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ นายสุระ ยืนยาว ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 นางสาวประเสริฐศรี ศรีวิไล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 และนายแหลมไทย พงษ์พรหม ผู้อำนวยการโรงเรียน
บ้านหนองผักแว่น ที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอขอบนายไพบูลย์ เนาว์ศรีสอน นายนิรุคต์ พลบุตร และนางนิภาพร ชิงชัย ที่ให้
คำปรึกษาและคำแนะนำเกี่ยวกับการทำการวิจัย จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณประ โยชน์และคุณคำอันพืงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชา
พระคุณแก่ บิดา มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการสร้างพื้นฐานทาง
การศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

สมคิด ชิงชัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา.....	8
การพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	8
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	10
การประกันคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	12
การบริหารระบบคุณภาพ.....	16
ความรู้เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	19
แนวคิด ความเป็นมาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	19
ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	20
วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	20
ประโยชน์และคุณค่าของการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในโรงเรียน.....	21
กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
งานวิจัยในประเทศ.....	35
งานวิจัยต่างประเทศ.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	72
สมมติฐานของการวิจัย.....	72
วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	81
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	81
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป.....	82
บรรณานุกรม	83

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถาม.....	92
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	99
ภาคผนวก ค คำอำนาจจำแนกแบบสอบถาม.....	106
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	109
ภาคผนวก จ ค่าความสอดคล้อง(IOC).....	112
ประวัติของผู้วิจัย.....	115

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาควรทราบ.....	24
2 แสดงการจัดกิจกรรมโฮมรูม.....	28
3 แสดงการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน.....	29
4 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของ โรงเรียน.....	51
5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับ สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนา เชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	52
6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับ สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนา เชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	53
7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับ สภาพปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	54
8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับ สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการ พัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	56
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน จำแนกรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	57
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	58
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา จำแนกรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	59
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการส่งต่อ จำแนกรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	60
14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามสถานภาพ เป็นรายชื่อ.....	62
16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการคัดกรอง จำแนกตามสถานภาพ เป็นรายชื่อ.....	63
17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ เป็นรายชื่อ.....	64
18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา จำแนกตามสถานภาพ เป็นรายชื่อ.....	65
19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่อยู่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามขนาด โรงเรียน เป็นรายชื่อ.....	67
21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการคัดกรอง จำแนกตามขนาด โรงเรียน เป็นรายชื่อ.....	68
22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกตามขนาด โรงเรียน เป็นรายชื่อ.....	69
23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา จำแนกตามขนาด โรงเรียน เป็นรายชื่อ.....	70
24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการส่งต่อ จำแนกตามขนาด โรงเรียน เป็นรายชื่อ.....	72

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1. เปรียบเทียบการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นอยู่และควรจะเป็น	11
2. มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของ โรงเรียน.....	16
3. กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	22
4. แผนภูมิแสดงกระบวนการดำเนินงานเพื่อการแก้ไขปัญหาการเรียนของครูแนะแนว ฝ่ายปกครอง.....	33

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางกระแสการแข่งขันที่เข้มข้นของโลกยุค โลกาภิวัตน์ การพัฒนาประเทศ มีความสำคัญสูงมากเนื่องจากทุกประเทศต้องการยกระดับตนเองขึ้นมาสู่จุดซึ่งเป็นที่ยอมรับของ นานาประเทศ และการจะพัฒนาประเทศนั้นเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าต้องพัฒนาทรัพยากรบุคคล ให้มีคุณภาพก่อน ซึ่งการศึกษาเป็นประเด็นหลักที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดด้วยเหตุที่ว่า การศึกษาเป็น เครื่องมือ และเป็นการพัฒนาคน การศึกษาพัฒนาคน พัฒนาชาติให้เจริญรุ่งเรืองทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือสำหรับการดำเนินชีวิต สร้างสันติสุข ให้กับมนุษย์และสร้างสันติภาพให้กับสังคม คุณภาพของคนจึงเกิดขึ้นจากการศึกษาทั้งที่เป็น กระบวนการและเนื้อหาในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและจิตใจ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีการลงทุนงบประมาณด้านการศึกษาเป็นจำนวนมาก และได้รับการจัดอันดับจาก UNDP (United Nations Development Programme) ซึ่งเป็นหน่วยงาน ของสหประชาชาติที่ดูแลเรื่องการศึกษาจัดให้ประเทศไทยเป็น 1 ใน 3 ของประเทศกลุ่มแรก ที่ลงทุนด้านการศึกษามากที่สุด แต่ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็น 1 ใน 3 ของประเทศกลุ่ม ท้าย ซึ่งมีไม่กี่ประเทศที่การลงทุนกับผลนั้นอยู่ตรงกันข้าม (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์, 2547 : 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน จึงมุ่งเป้าไปที่ระบบการประกันคุณภาพศึกษามากกว่า ระบบควบคุมคุณภาพการศึกษาอย่างที่เคยเป็นมาในอดีต เหมือนเช่นระบบการผลิตทาง อุตสาหกรรมที่เน้นการควบคุมคุณภาพ ซึ่งเป็นระบบตรวจสอบหาข้อบกพร่องของผลิตภัณฑ์แล้ว แก้ไข คัดทิ้ง หรือทำใหม่ทั้งหมด ก่อนออกจากโรงงาน เป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาลงเกิดการ สูญเสียการผลิตเกิดขึ้นแล้ว แต่ระบบการประกันคุณภาพมุ่งเน้นการป้องกัน โดยการสร้าง วิธีการที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นตั้งแต่แรกให้มากที่สุดเพื่อลด โอกาสที่ผลผลิตจะ ไม่เป็นไปตามคุณภาพที่ วางไว้

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัดต้องจัดให้มีระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่ มาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งทุก 5

ปี สถานศึกษาทุกแห่งต้องรับการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในรอบแรกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในปี 2548 ซึ่งเป็นการประเมินตามข้อกำหนดของกฎหมายเพื่อยืนยันสภาพจริง และเป็นการกระตุ้น ตลอดจนส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอง เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่ได้มาตรฐานตอบสนองตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และความคาดหวังของสังคม ซึ่งปัญหาที่พบคือสถานศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการในลักษณะที่ให้ผ่านการประเมินมากกว่าการพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบและให้เกิดความยั่งยืน

ดังนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นอยู่ จึงมีจุดที่ควรพิจารณาอย่างน้อย 3 ประการ ที่สำคัญคือ ประการแรก จุดเน้นคือการประเมินคุณภาพ โดยประเมินคุณภาพแบบแยกส่วน คือแยกไปตามรายมาตรฐานและดั่งบ่งชี้ ทั้งที่หลายมาตรฐานอาจต้องทำงานร่วมกันในงานเดียวกันหรือระบบเดียวกัน ก่อให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนและเพิ่มภาระให้กับสถานศึกษาโดยไม่จำเป็น ประการที่สอง การพัฒนาคุณภาพจะขาดการต่อเนื่อง เนื่องจากสถานศึกษาจะไม่ทราบว่าต้องปรับปรุงตัวเองระบบใด อย่างไร ขณะที่รอรับการประเมินในรอบต่อไป และประการที่สาม การประกันคุณภาพมิได้บรรลุวัตถุประสงค์ในการที่จะให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน (ยงบุทร วังศิริภรณ์สานต์, 2547 : 13)

จากข้อบกพร่องดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในรอบที่ 2 (พ.ศ.2549 – พ.ศ.2553) จึงได้จัดทำโครงการการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น โดยเริ่มจากโรงเรียนตัวแทนจากกลุ่มต่าง ๆ จำนวน 10 โรงเรียนเป็นโรงเรียนนำร่องและได้ขยายผลต่อไปในแต่ละกลุ่ม โดยในรุ่นที่สองนี้มีโรงเรียนที่เข้าร่วมทั้งสิ้น 63 โรงเรียน และจากการดำเนินการโครงการดังกล่าวพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการจะเริ่มนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาใช้ในโรงเรียนก่อนระบบหลักอื่นๆ ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 5 ขั้นตอนคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

ผู้วิจัยในฐานะคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและรับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยตรง มีความสนใจที่จะศึกษาว่าสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการดำเนินงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เริ่มดำเนินการในรุ่นที่สองทั้ง 63 โรงเรียนมีการดำเนินงานอยู่ในสภาพใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และจะดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างไรเพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืนและพร้อมที่จะรับการประเมินจาก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ตลอดจนต้องการนำผลที่ได้มาปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบและครูที่ปรึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามตัวแปรสถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. สามารถใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการวางแผน แก้ไขปัญหา และพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 และหน่วยงานอื่นที่สนใจได้นำไปใช้ประโยชน์

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ความขอบข่ายของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 5 ขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน
- 1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน
- 1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 1.5 ด้านการส่งต่อ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 จำนวน 63 โรงเรียน ประกอบด้วย

- 2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 63 คน
- 2.1.2 ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 63 คน
- 2.1.3 ครูที่ปรึกษา จำนวน 1,084 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ซึ่งมีจำนวน 63 คน
2.2.2 ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ซึ่งมีจำนวน 63 คน

2.2.3 ครูที่ปรึกษา ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของ Taro Yamane (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 146) ได้กลุ่มประชากรจำนวน 286 คน หลังจากนั้นทำการแบ่งกลุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างกระจายตามโรงเรียนแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมทั้งสิ้น 412 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1. สถานภาพตำแหน่ง จำแนกเป็น

3.1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

3.1.1.2 ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.1.1.3 ครูที่ปรึกษา

3.1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น

3.1.2.1 ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

3.1.2.2 ขนาดกลาง มีนักเรียนจำนวน 121 – 300 คน

3.1.2.3 ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูและผู้บริหาร โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ระบบการส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงาน พัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง ปลอดภัยจากสารเสพติด และมีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

2. โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง โครงการที่จัดขึ้นโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3. สภาพปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ

4. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยใช้เอกสารหลักฐานที่หลากหลาย

5. การคัดกรอง หมายถึง การจำแนกกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา โดยใช้เอกสารเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

6. การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการและความถนัดของนักเรียน

7. การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาตามสภาพปัญหาของนักเรียน

8. การส่งต่อ หมายถึง การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

8.1 การส่งต่อภายใน หมายถึง กรณีที่ครูที่ปรึกษาส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหาไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชาหรือฝ่ายปกครอง

8.2 การส่งต่อภายนอก หมายถึง กรณีที่ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกสถานศึกษา เช่น สถานีอนามัย จิตแพทย์ หรือสถาบันสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

9. การประเมินทบทวน หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

10. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

11. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 หมายถึง สำนักงานที่กำกับดูแลและอำนวยความสะดวกด้านการศึกษาให้กับโรงเรียนในเขตอำเภออรัญประเทศ อำเภอตาพระยา อำเภอวัฒนานคร และกิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว

12. สถานภาพตำแหน่ง หมายถึง สถานภาพตำแหน่งของการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย

12.1 ผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

12.2 ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ครูผู้สอนที่รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

12.3 ครูที่ปรึกษา หมายถึง ครูที่รับผิดชอบในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน 5 องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

13. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สระแก้ว เขต 2 โดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งโรงเรียน ดังนี้ (สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 25)

13.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

13.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวน 121 – 300 คน

13.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 การประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.3 การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.4 การบริหารระบบคุณภาพ
2. ความรู้เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.1 แนวคิด ความเป็นมาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.2 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.3 วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.4 ประโยชน์และคุณค่าของการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในโรงเรียน
 - 2.5 กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษา เป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่มากที่สุดในปัจจุบัน เพราะประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในไม่กี่ประเทศที่ได้ทุ่มเทงบประมาณด้านการศึกษา จนสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ซึ่งเป็นหน่วยงานของสหประชาชาติที่ดูแลเรื่องการศึกษาได้จัดประเทศไทยเป็น 1 ใน 3 ของประเทศกลุ่มแรก ที่ได้ลงทุนด้านการศึกษามากที่สุด แต่ผลกาประเมินคุณภาพการศึกษาเป็น 1 ใน 3 ของประเทศกลุ่มท้าย ซึ่งมีเพียงไม่กี่ประเทศที่การลงทุนกับผลนั้นอยู่ตรงกันข้าม ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดการเรียกร้องต้องการมากที่จะให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ

ความหมายของคุณภาพการศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน ดังนี้

วรภัทร ภูเจริญ (2542 : 11) กล่าวว่า ความหมายของคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสีย

สมศักดิ์ สีนุระเวช (2541 : 1) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้เรียน เกิดคุณลักษณะต่างๆ ครบถ้วนตามที่คาดหวังของหลักสูตร

กษมา วรวรรณ อยุธยา (2537 : 3) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการศึกษาในการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

วันชัย ศิริชนะ (2537 : 36) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง ผลของการดำเนินงานตามแนวที่กำหนดและเป็นผลจริงของการจัดการศึกษาที่บรรลุเป้าหมายที่สำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 57) ได้ให้นิยามไว้ว่า คุณภาพการศึกษาหมายถึง การที่นักเรียนจบจากโรงเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหลักสูตร เช่น กงสภาพการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น มีคุณธรรม และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

จากนิยามดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษาหมายถึง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการและความจำเป็นสำหรับผู้เรียนและสังคมปัจจุบัน

เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ คน โดยมีความเชื่อว่า มนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต นอกจากจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของคนโดยตรงแล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงกลไกและสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่เพื่อเตรียมคนให้มีคุณลักษณะ รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ นั่นคือจะต้องให้ผู้เรียน ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพไว้ในมาตรา 48 โดยกำหนดว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยสู่สาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 24)

การประกันคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาทุกแห่งต้องรับการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในรอบแรกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นการประเมินจากภายนอกตามข้อกำหนดของกฎหมายเพื่อยืนยันสถานภาพจริง และเป็นการกระตุ้น ตลอดจนส่งเสริมการประกันคุณภาพในสถานศึกษาเอง เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่ได้มาตรฐานตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และความคาดหวังของสังคม ซึ่งปัญหาที่พบคือสถานศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการ ในลักษณะที่ผ่านการประเมินมากกว่าการพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบให้เกิดความยั่งยืน

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ภาพประกอบ 1 เปรียบเทียบการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นอยู่และควรจะเป็น
ทิวา (ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์, 2547)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นอยู่ มีข้อเสียดังต่อไปนี้ 3 ประการที่สำคัญ คือ

1. แนวโน้มจะเกิดการประเมินคุณภาพเป็นจุดหลัก โดยประเมินคุณภาพแบบแยกส่วน คือแยกไปตามรายมาตรฐานและตัวบ่งชี้ทั้งหลายมาตรฐานอาจต้องทำงานร่วมกันในงานเดียวกัน หรือระบบเดียวกัน
2. การพัฒนาคุณภาพในลักษณะขาดความต่อเนื่องว่าสถานศึกษาจะพัฒนาหรือปรับปรุงตัวเองที่ระบบใด ขณะรอการประเมินรอบใหม่
3. การประกันคุณภาพมิได้บรรลุวัตถุประสงค์ในการที่ทำให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน สิ่งที่ดีควรจะเป็น คือการเปลี่ยนวิถีคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

การศึกษาเสียใหม่ โดยไม่ต้องแยกส่วน ไม่จัดทำตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ ซึ่งมีสิ่งที่จะต้องทำอยู่ 3 ประการ คือ

3.1 ใช้ระบบเป็นตัวตั้ง โดยมาตรฐานและตัวบ่งชี้จะต้องเป็นกลุ่มตามระบบสำคัญ ๆ ใช้ระบบเป็นตัวตั้งในการประกันคุณภาพภายในและใช้ระบบเป็นตัวตั้งการประเมินคุณภาพภายนอก

3.2 การที่สถานศึกษาจะพัฒนาโดยใช้ระบบเป็นตัวตั้งจะต้องอาศัยระยะเวลา และต้องอาศัยการชี้แนะขององค์กร มีผู้นำและมียุทธศาสตร์ที่ดี ถ้าขาดยุทธศาสตร์ที่ดีในการพัฒนา สถานศึกษาและหรือไม่สามารถนำมาใช้งานได้จริง ย่อมที่จะประสบความสำเร็จได้ยาก

3.3 การประกันคุณภาพเริ่มต้นเกิดขึ้นจากความมุ่งมั่นของครู อาจารย์ทุกคนก่อน ที่จะพูดถึงการมีส่วนร่วมที่กว้างกว่า เช่น การมีส่วนร่วมของนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของชุมชน อันดับแรกที่ต้องพูดถึง คือ การมีส่วนร่วมของครูใน โรงเรียนเอง

การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มุ่งพัฒนาที่ไม่เน้นการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก แต่เป็นการดำเนินงานที่เน้นการประกันคุณภาพภายในโดยการ ตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน ซึ่งคณะกรรมการประเมินเป็น โดย ดำเนินการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านผลผลิต กระบวนการ และปัจจัย กระบวนการดำเนินงานดังกล่าวถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก ในการพัฒนา คุณภาพการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยการประกัน คุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน คณะกรรมการที่เป็นคณะครู บุคลากรที่ โรงเรียน โดยการประกันคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 5)

1. เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูทุกคนในโรงเรียน ชุมชน และองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วม ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเกิดความเชื่อมั่นในความเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียน

มาตรฐานการประกันคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งเป็นมาตรฐานกลาง กำหนดขึ้นโดยกรมสามัญศึกษาร่วมกับกรมสุขภาพจิต มีจำนวน 12 มาตรฐาน 28 ตัวชี้วัด โดย รายละเอียดของมาตรฐานมีดังต่อไปนี้ (กรมสุขภาพจิต. 2544 ก : 75 – 78)

1. มาตรฐานด้านผลผลิต

1.1 คุณลักษณะของผู้เรียน

1.1.1 มาตรฐานที่ 1 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัด

1.1.1.1 มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.1.1.2 มีความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

1.1.1.3 ไม่เสพสิ่งเสพติด และสิ่งมีนเมา รวมทั้งไม่แสวงหาผลประโยชน์

โดยมิชอบ

1.1.2 มาตรฐานที่ 2 สามารถเรียนได้เต็มศักยภาพ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน

ตัวชี้วัด

1.1.2.1 รู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง พร้อมทั้งจะปรับปรุงพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

1.1.2.2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตร
ทุกรายวิชา

1.1.2.3 มีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและได้ผลงานที่มีคุณภาพ

1.1.3 มาตรฐานที่ 3

ตัวชี้วัด

1.1.3.1 มีค่าใช้จ่ายพอเพียงในการศึกษาเล่าเรียน

1.1.3.2 สามารถหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองให้พ้นภัยจากบุคคลและสังคม

2. มาตรฐานด้านกระบวนการ

2.1 การบริหารและการจัดการ

2.1.1 มาตรฐานที่ 1 มีการบริหารและจัดการด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

2.1.1.1 จัดทำแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

2.1.1.2 นิเทศ ติดตาม และประเมินเพื่อทบทวนอย่างเป็นระบบและ
ต่อเนื่อง

2.1.1.3 จัดทำรายงานผลการประเมินเพื่อทบทวน นำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาและเผยแพร่

2.2 การพัฒนาครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 มาตรฐานที่ 2 มีการพัฒนาครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีและมีทักษะในการเป็นครูที่ปรึกษาเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

2.2.1.1 มีแผนพัฒนาที่มุ่งให้ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์และดำเนินการตามแผนฯ

2.2.1.2 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้อง

2.3 การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง

2.3.1 มาตรฐานที่ 3 ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องมีการประสานสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ตัวชี้วัด

2.3.1.1 มีการติดต่อประสานสัมพันธ์ระหว่างครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.4 กระบวนการในการช่วยเหลือนักเรียน

2.4.1 มาตรฐานที่ 4 มีกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

2.4.1.1 มีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลและมีการคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง

2.4.1.2 มีการช่วยเหลือนักเรียนและให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน

2.4.1.3 มีการติดต่อสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนและผู้ปกครอง

2.4.1.4 มีการจัดกิจกรรมโฮมรูม

2.4.1.5 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นอยู่ที่เหมาะสมทั้งด้าน

เศรษฐกิจและสังคม

3. มาตรฐานด้านปัจจัย

3.1 ฝ่ายบริหาร

3.1.1 มาตรฐานที่ 1 มีความสามารถในการบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัด

3.1.1.1 ให้ความสำคัญและเป็นผู้นำในการอำนวยการระบบ

3.1.1.2 สามารถนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเพื่อการทบทวนระบบ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.2 ครูที่ปรึกษา

3.2.1 มาตรฐานที่ 2 ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีในบทบาทหน้าที่การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัด

3.2.1.1 มีความรู้ความเข้าใจภาระงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.2.1.2 มีเจตคติที่ดีในการเป็นครูที่ปรึกษา มีความรักความเอื้ออาทร

และเข้าใจในธรรมชาติของผู้เรียน

3.2.2 มาตรฐานที่ 3 ครูที่ปรึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตัวชี้วัด

3.2.2.1 มีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการเป็นผู้มีคุณธรรม

จริยธรรม

3.3 ผู้ปกครอง

3.3.1 มาตรฐานที่ 4 ให้ความร่วมมือกับ โรงเรียนในการเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือบุตรหลานของตน

ตัวชี้วัด

3.3.1.1 มีการติดต่อสื่อสารและให้ความร่วมมือกับ โรงเรียนในการจัดกิจกรรมดูแลช่วยเหลือสถานศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวก

3.3.2 มาตรฐานที่ 5 มีสถานที่จัดเก็บเอกสารข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลและอุปกรณ์เครื่องมือ สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัด

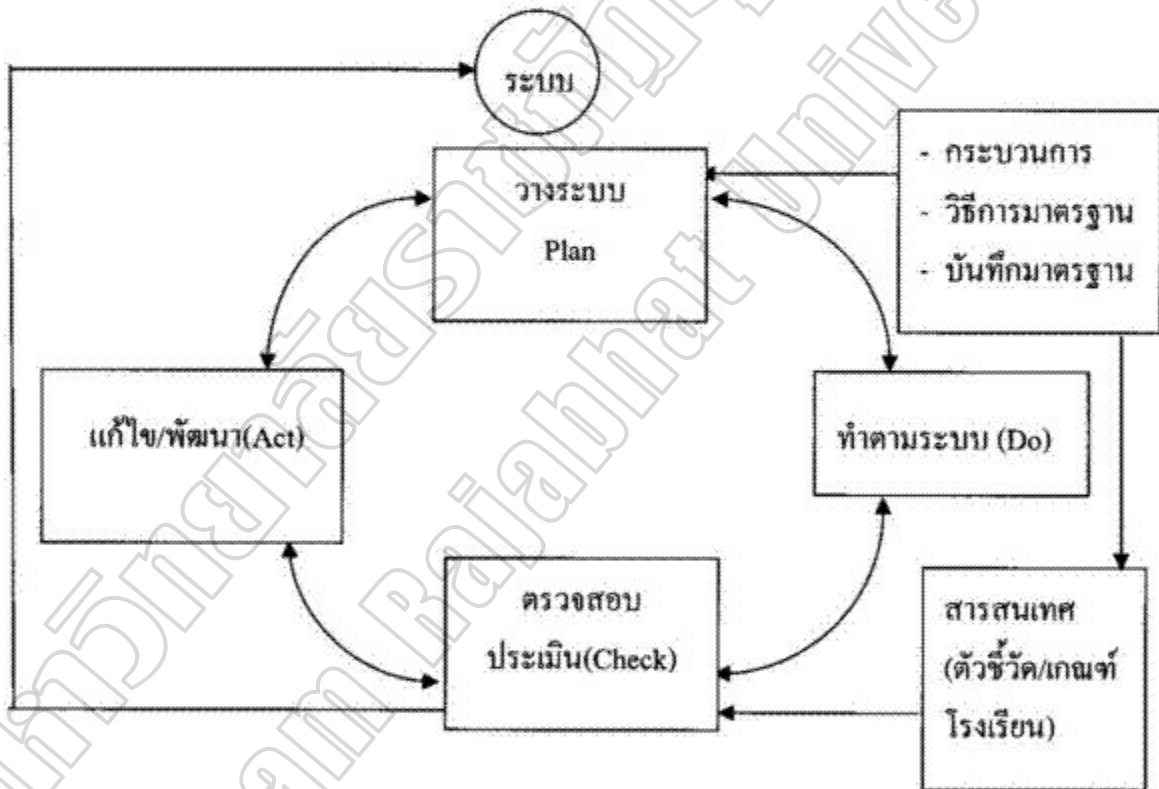
3.3.2.1 มีศูนย์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลมีกระบวนการจัดเก็บข้อมูล

ที่เป็นมาตรฐานสำหรับผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ร่วมกันได้

3.3.2.2 มีคู่มือ อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อต่าง ๆ สำหรับครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีสถานที่จัดเก็บที่ง่ายต่อการนำมาใช้

การบริหารระบบคุณภาพ

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในใช้หลักการบริหารเชิงคุณภาพที่เป็นระบบตามวงจรการพัฒนาของเดมมิ่ง หรือ PDCA ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้นำมาพัฒนาเป็นระบบมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของโรงเรียน ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของโรงเรียน

ที่มา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. 2548 : 7)

1. การวางแผนปฏิบัติ (Plan)

การวางแผนปฏิบัติเพื่อการประกันระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน มีการดำเนินงานใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร เป็นการดำเนินการเพื่อให้ครูทุกคนเข้าใจ เรื่องการประกันระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งด้านความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน ตามกระบวนการและถือว่าเป็นงานปกติไม่รู้สึกว่าเป็นการเพิ่มภาระกับครู และให้คุ้นเคยกับการ ตรวจสอบ ทบทวน การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไม่เกิดการต่อต้านรวมทั้ง การมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพภายในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 การตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งนี้ เพื่อให้บุคลากรที่รับผิดชอบในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โดยมีหน้าที่ประสานกำกับดูแลช่วยเหลือและสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทุกคนทำงานร่วมกัน และเชื่อมโยงกันเป็นทีม

1.3 การจัดทำแผนปฏิบัติการ เป็นการจัดทำแผนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ครู บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องได้ทราบเป้าหมายของการดำเนินงาน พร้อมทั้งปฏิทินการปฏิบัติงาน ขอบข่ายและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนที่มีส่วนในการรับผิดชอบ ดำเนินงาน การจัดทำแผนปฏิบัติการควรดำเนินการโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยดำเนินการตามแนวทางขั้นตอน ดังนี้

1.3.1 การกำหนดเป้าหมายเป็นการกำหนดระดับคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของทางโรงเรียน ทั้งด้านผลผลิต กระบวนการ และปัจจัยใน ทุกมาตรฐาน โดยความร่วมมือกันของครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนในการกำหนด เป้าหมาย

1.3.2 กำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน เป็นการกำหนดกิจกรรมการดำเนินงาน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยกิจกรรมสำคัญคือการดำเนินงานตามกระบวนการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 5 องค์ประกอบ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งต่อ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ในแต่ละมาตรฐาน โดยครอบคลุมทั้งด้านผลผลิต กระบวนการ และ ปัจจัยกำหนดงบประมาณ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามกิจกรรม กำหนดระยะเวลาของการ ดำเนินงานพร้อมทั้งการกำหนดให้มีการนิเทศกำกับติดตาม

2. การปฏิบัติตามแผน (Do)

จากแผนการดำเนินงานที่โรงเรียนได้กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้บริหาร ครู และ บุคลากรที่เกี่ยวข้องการดำเนินการทบทวนแผนการดำเนินงานเพื่อความเข้าใจตรงกันของบุคลากร ทุกฝ่ายและในขณะที่ดำเนินการตามแผน ผู้บริหารและคณะทำงานทุกคณะควรสนับสนุนส่งเสริมซึ่ง กันและกันให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีความสุข ดังนี้

2.1 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 กำกับติดตามทั้งระดับบุคคล ราชกลุ่ม ราชหมวด ฝ่ายและระดับ เพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้ดำเนินงานตามแผน

2.3 ให้การนิเทศ ให้การศึกษา แนะนำเพื่อปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่อาจมีรวมทั้งการเชิญวิทยากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถให้กับครู หรือเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก

3. การตรวจสอบประเมินผล (Check)

การตรวจสอบ ทบทวน ประเมินผลการดำเนินงานเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนา เพราะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยไม่มีการตัดสินถูก-ผิด การติดตามตรวจสอบมีแนวทางการดำเนินงาน 2 แนวทาง ดังนี้

3.1 การดำเนินการทุกระยะของการปฏิบัติงาน ด้วยการประชุม นิเทศ กำกับ ติดตาม โดยบรรยากาศร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน รวมทั้งการร่วมกันหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการประชุมร่วมกันในแต่ละระดับทุกสัปดาห์ มีการบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานเพื่อการวิเคราะห์ประมวลข้อมูลหาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.2 ดำเนินการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยการประเมินเพื่อทบทวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาประเมินตนเอง และประเมินโดยผู้ประเมินจากระดับชั้นอื่น แต่ละระดับ สลับกันประเมินซึ่งกันและกัน ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินที่โรงเรียนกำหนด

4. การปรับปรุงการดำเนินงานให้ได้มาตรฐาน (Act)

ผลที่ได้จากการประเมิน คณะกรรมการประเมินทุกคณะร่วมกันประชุมวิเคราะห์ผลจากการรายงานการประเมินเพื่อทบทวนปรึกษาหารือการปฏิบัติงาน กำหนดแนวทาง สนับสนุนการดำเนินงาน หรือปรับปรุง แก้ไข ติดตามผล แล้วดำเนินการจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานต่อไป และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบดังภาพประกอบ 7 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : 47)

ความรู้เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. แนวคิด ความเป็นมาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อผู้คน ซึ่งนอกจากจะส่งผลในเชิงบวกแล้ว ก็ยังส่งผลในเชิงลบ เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบอบของสารเสพติด ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต ดังนั้นการที่จะพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพมีคุณลักษณะตามที่สังคมคาดหวัง จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ม.6) ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ม.22) แนวทางการจัดการศึกษา ยังให้ความสำคัญกับผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพของตนเอง ทั้งนี้กระบวนการเรียนการสอนให้คำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้มีการประสานงานร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพเพื่อตอบสนองของหลักการสำคัญของการศึกษายุคใหม่ขั้นพื้นฐานดังนี้

1. หลักการพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม เป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ใฝ่รู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่พอเพียงต่อการพัฒนางานอาชีพและคุณภาพชีวิตส่วนตน สามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันและชาญฉลาด และมีความเป็นประชาธิปไตย

2. หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นไทย ให้มีความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และประเทศชาติ มีความรู้และทักษะพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพสุจริต มีความมุ่งมั่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีลักษณะนิสัยและทัศนคติที่พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมไทยและสังคมโลก

3. หลักแห่งความเสมอภาค คนไทยทั้งปวงต้องมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี อย่างทั่วถึงเท่าเทียม ควบคู่ไปกับความมีคุณภาพ โดยไม่แบ่งชนชั้น หรือความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม

4. หลักการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ ศักดิ์ศรี และตอบสนองความต้องการท้องถิ่นตามนโยบาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

5. หลักแห่งความสอดคล้อง คุณภาพ หลักการ และมาตรฐานในการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานต้องสอดคล้องระหว่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ แก้ไข
เพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ นโยบายการศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา
สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา
และมาตรฐานการอุดมศึกษา

กรมสุขภาพจิต จึงตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
เพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบมีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง
ทุกฝ่าย ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนรวมทั้งมีวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ
ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ
(กรมสามัญศึกษาและกรมสุขภาพจิต. 2544 ก : 11 – 13)

กรมสุขภาพจิต (2544 ก : 11 – 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนไว้ว่า การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา
ความสามารถมีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่าน
กระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว
การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของ
การพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ

2. ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544 ก : 15) ได้กล่าวถึงความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ไว้ว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ
เครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว
และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคลากรภายนอกรวมทั้งการ
สนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายรวมถึง การส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยมี
วิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนา
นักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง ปลอดภัยจากสารเสพติด และมีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม
(กรมสามัญศึกษา. 2544 ก : 1)

3. วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544 ก : 13) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ไว้ดังนี้

3.1 เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

3.2 เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชนมีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้

4. ประโยชน์และคุณค่าของการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในโรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา.

2544 ก : 2)

4.1 นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา

4.2 สัมพันธภาพระหว่างครูและนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น

4.3 นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรม จริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะ อุปสรรค

5. กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ (กรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษา, 2544 : 3) คือ

5.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

5.2 การคัดกรองนักเรียน

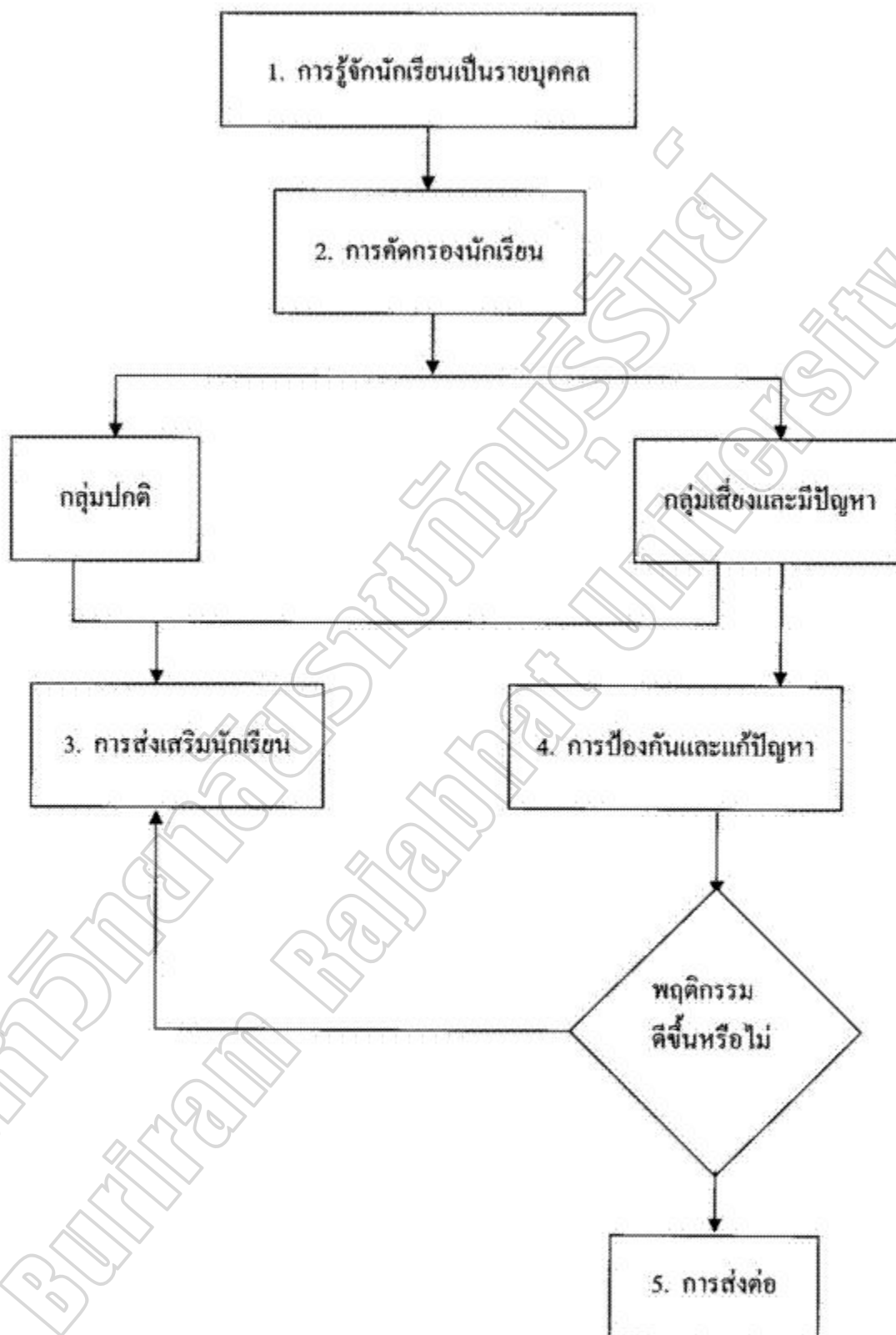
5.3 การส่งเสริมนักเรียน

5.4 การป้องกันและการแก้ไขปัญหา

5.5 การส่งต่อ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 21)

ได้จัดทำแผนภูมิแสดงกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ต่อเนื่องในการดำเนินงาน

ภาพประกอบ 3 กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ที่มา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : 21)

องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังกล่าว มีความสำคัญ มีวิธีการและเครื่องมือที่แตกต่างกันออกไป แต่มีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันซึ่งเอื้อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลจะช่วยให้ครูแนะแนวเข้าใจนักเรียนแต่ละคนมากยิ่งขึ้น ซึ่งการรู้จักเด็กเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการแนะแนว โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ 1) เพื่อช่วยให้ครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้รู้จักและเข้าใจนักเรียนได้ดีและถูกต้องมากยิ่งขึ้น 2) เพื่อช่วยให้โรงเรียนได้นำผลจากความรู้อันเข้าใจในตัวเด็กไปใช้ในการหาทางป้องกันพัฒนาส่งเสริม หรือแก้ปัญหาที่กำลังประสบอยู่ให้กับนักเรียน 3) เพื่อช่วยให้นักเรียน ได้มีโอกาสรู้จักและเข้าใจตนเองในด้านต่างๆ มากขึ้น

โดยข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาควรมีอย่างน้อย 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความสามารถ แยกเป็น

1.1.1 ด้านการเรียน

1.1.2 ด้านความสามารถอื่นๆ

1.2 ด้านสุขภาพ แยกเป็น

1.2.1 ด้านร่างกาย

1.2.2 ด้านจิตใจ - พฤติกรรม

1.3 ด้านครอบครัว แยกเป็น

1.3.1 ด้านเศรษฐกิจ

1.3.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียน

1.4 ด้านอื่นๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน (พนม ลัมอารีย์. 2548 : 46)

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนในแต่ละด้านครูที่ปรึกษาจะต้องทราบรายละเอียดและแหล่งของข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนและอาจจะต้องประสานความร่วมมือกับครูและบุคลากรอื่นทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวอันจะเป็นประโยชน์ต่อการรู้จักนักเรียนดีขึ้น รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาควรทราบ ดังตาราง 1 (กรมสุขภาพจิต. 2544 ก : 21 - 22)

ตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาควรทราบ

ข้อมูลนักเรียน	รายละเอียดพื้นฐานที่ควรทราบ
1. ด้านความสามารถ	
1.1 ด้านการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชา - ผลการเรียนรู้เฉลี่ยในแต่ละภาคเรียน - พฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียน เป็นต้น - ฯลฯ
1.2 ด้านความสามารถอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - บทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน - ความสามารถพิเศษ - การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน - ฯลฯ
2. ด้านสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนสูง น้ำหนัก
2.1 ด้านร่างกาย	<ul style="list-style-type: none"> - โรคประจำตัว ความบกพร่องทางร่างกาย เช่น การได้ยิน การมองเห็น - ฯลฯ
2.2 ด้านจิตใจ - พฤติกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - อารมณ์ซึมเศร้า / วิตกกังวล - ความประพฤติ - พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / สมาธิสั้น - บุคลิกภาพเก็บตัว / ซ้ำอาย - ฯลฯ
3. ด้านครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> - รายได้ของบิดา มารดา / ผู้ปกครอง
3.1 ด้านเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> - อาชีพของผู้ปกครอง - ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในการมาโรงเรียน - ฯลฯ

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลนักเรียน	รายละเอียดพื้นฐานที่ควรทราบ
3.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนพี่น้อง / บุคคลในครอบครัว - สถานภาพของบิดา มารดา - บุคคลที่ดูแลรับผิดชอบนักเรียน - ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว - ลักษณะที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม - ความเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัวหรือการใช้สารเสพติด การติดยา การพนัน เป็นต้น - ฯลฯ

วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของครู ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญ คือ 1) ระเบียบสะสม 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) 3) ใช้วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจาก แฟ้มสะสมงาน การเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึก การตรวจสุขภาพด้วยตนเอง ซึ่งจัดทำโดยกรมอนามัย เป็นต้น

1. ระเบียบสะสม

ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลและครูที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษาพิจารณาทำความเข้าใจนักเรียนเบื้องต้น หากข้อมูลไม่เพียงพอ หรือมีข้อสังเกตบางประการก็ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามครูอื่นๆ หรือเพื่อนๆ ของนักเรียน เป็นต้น รวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่าง ๆ หากครูที่ปรึกษาดำเนินการได้ เช่น แบบประเมินพฤติกรรมเด็กนักเรียน (SDQ) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และแบบประเมินความฉลาดด้านสติปัญญา (IQ) เป็นต้น

2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ไม่ได้เป็นแบบวัดหรือแบบทดสอบแต่เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองด้านพฤติกรรม การปรับตัว ที่มีผลเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต ซึ่งจะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีแนวทางการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก เป็นเครื่องมือที่กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำโดยพัฒนา จาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) ประเทศเยอรมันนี้ ซึ่งใช้กันแพร่หลาย ในประเทศแถบยุโรป เพราะมีความเที่ยงและความตรง จำนวนข้อไม่มากนัก คณะผู้จัดทำของ กรมสุขภาพจิต โดยแพทย์หญิงพรพรรณพิมล หล่อตระกูลเป็นหัวหน้าคณะได้ทำการวิจัย เพื่อวิเคราะห์ความเที่ยงและความตรงของแบบประเมิน และหาเกณฑ์มาตรฐาน(Norm) ของเด็กไทยแบบประเมินพฤติกรรมเด็กมี 3 ชุด คือ

- 2.1 ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเด็ก
- 2.2 ชุดที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมินเด็ก
- 2.3 ชุดที่เด็กประเมินตนเอง

ทั้ง 3 ชุด มีเนื้อหาและจำนวนข้อ 25 ทางโรงเรียนอาจเลือกใช้ชุดที่นักเรียน ประเมินตนเองชุดเดียว หรือใช้ควบคู่กับชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเพื่อความแม่นยำยิ่งขึ้น โดยระยะเวลาที่ประเมินไม่ควรห่างจากนักเรียนประเมินตนเองเกิน 1 เดือน ซึ่งหากเป็นไปได้ควรใช้ แบบประเมินทั้ง 3 ชุดพร้อมกัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลที่ออกมา

3. วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ

ในกรณีที่ข้อมูลของนักเรียนจากระเบียนสะสมและแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ไม่พอเพียงหรือเกิดกรณีที่จำเป็นต้องมีข้อมูลเพิ่มเติม ครูที่ปรึกษาก็อาจใช้วิธีการและเครื่องมือ อื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การสังเกตพฤติกรรมอื่น ๆ ในห้องเรียน การสัมภาษณ์และการเยี่ยม บ้านนักเรียน เป็นต้น

3.1 การคัดกรองนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544 ก : 25) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการคัดกรองนักเรียนว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน เป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.1 กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์ การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

3.1.2 กลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของ โรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไข ปัญหาตามแต่กรณี

การจัดกลุ่มนักเรียนนี้ มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาก็ตรงกับปัญหาของนักเรียน และมีความ รวดเร็ว ในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้

คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ปัญหาของนักเรียนจะมีน้อยลงมีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน

ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนถูกจัดกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อความรู้สึก (Sensitive) แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวว่า ขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไร หรือประสบกับปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าคุณครูของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติ แตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้

กรมสุขภาพจิต (2544 ก : 25 - 26) ได้กล่าวถึงแนวทางการคัดกรองนักเรียนไว้ว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมครู เพื่อการพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกันเป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา

3.2 การส่งเสริมนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544 ก : 29) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหาและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

กรมสุขภาพจิต (2544 ก : 29) ได้กล่าวถึงวิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่าวิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการ ได้แก่ มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) ดังตาราง 2 และ ตาราง 3 (กรมสุขภาพจิต. 2544 ก : 23 - 24)

ตาราง 2 แสดงการจัดกิจกรรมโฮมรูม

สาระความรู้	แนวดำเนินการ
<p>การจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ ซึ่งสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมอาจเป็นที่ห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนให้มีบรรยากาศเสมือนที่บ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียนเป็นดังสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน และมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีทักษะในการตัดสินใจ ทักษะในการปรับตัวการวางแผนชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยกัน การจัดกิจกรรม โฮมรูมจะก่อให้เกิดประโยชน์ทำให้ ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้นและเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดกับนักเรียนได้อีกทางหนึ่ง</p>	<p>แนวดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดกิจกรรม โฮมรูม โดยยึดความต้องการนักเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 สำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม 1.2 พิจารณาเลือกหัวข้อและวิธีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนหรือให้เหมาะสม 2. กับสถานการณ์ในขณะนั้น ๆ เป็นเรื่องที่ทันสมัย <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้ง ควรมีการดำเนินการเป็นหลักฐาน ทั้งก่อนดำเนินการและหลังดำเนินการ ซึ่งอาจเขียนในรูปแบบให้มีการบันทึกสรุปผลที่เกิดกับนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมโฮมรูมทุกครั้ง ซึ่งการบันทึกอาจบันทึกในแผนการจัดกิจกรรมหรือในแบบฟอร์มที่แยกต่างหาก <ol style="list-style-type: none"> 1.2 ประเมินผลการจัดกิจกรรมและจัดทำรายงาน 2. โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือมีคู่มือในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งโดยมีจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนครูที่ปรึกษาก็ดำเนินการตามนั้นแต่ให้มีความยืดหยุ่น ในการกำหนดหัวข้อและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสมและทันสมัย 3. วิธีการผสมผสาน โดยยึดตามความต้องการของนักเรียนและนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียน 4. ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

ตาราง 3 แสดงการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)

สาระความรู้	แนวคํานํา
<p>การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน เป็นการพบปะกันระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองชั้นเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครองด้วยกัน</p> <p>การประชุมผู้ปกครองดังกล่าวจะทำให้ให้นักเรียนได้รับความสนใจดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้นทั้งการส่งเสริมให้นักเรียน มีคุณภาพมีความสามารถมากขึ้น หรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหานักเรียน</p>	<p>ครูที่ปรึกษาจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งการประชุมนี้มีใช้การรายงานสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้น ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ควรตระหนักในการจัดกิจกรรมประชุม คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเตรียมการ <p>ครูที่ปรึกษาควรเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนและกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. การสื่อสารครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังท่าพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกลบหรือต่อต้านกับผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุมหรือจะเป็นการส่วนตัวก็ตาม แต่ควรเป็นการพูดที่แสดงถึงความเข้าใจตัวนักเรียน แสดงถึงความห่วงใยใส่ใจของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน และอาศัยกิจกรรมที่จะให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบ และต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน

ตาราง 3 (ต่อ)

สาระความรู้	แนวดำเนินการ
	<p>3. การจัดกิจกรรมในการประชุม การที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในแนวทางการดำเนินการประชุมนั้น จำเป็นต้องใช้กิจกรรมต่างๆ โดยเริ่มด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองด้วยกันก่อน จึงจะมีกิจกรรมอื่นๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>4. การสรุปผลและบันทึกหลักฐาน การประชุมผู้ปกครอง ในการประชุมแต่ละครั้ง ครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผลและจัดทำเอกสารเป็นหลักฐาน เพื่อประโยชน์ดังนี้</p> <p>4.1 เป็นหลักฐานในการจัดประชุมแต่ละครั้ง</p> <p>4.2 เป็นข้อมูลสำหรับดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป</p> <p>4.3 เป็นข้อมูลสำหรับการจัดประชุมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป</p>

3.3 การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544 ก : 32) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคน เท่าเทียมกันแต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้นจำเป็นต้องให้ความดูแลใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนจึงเป็น

ภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของชุมชน สังคม ประเทศชาติต่อไป

กรมสุขภาพจิต (2544 ก : 32) ได้กล่าวถึง วิธีการและเครื่องมือเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนไว้ว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ การให้การปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3.1.1 การให้การปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียน เป็นการช่วยเหลือผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลง ทั้งด้านความรู้สึก ความคิด และการปฏิบัติตนของนักเรียนในทางที่ไม่ถูกต้องโดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์ ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปรึกษาเบื้องต้นมีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีความรู้และทักษะพื้นฐาน ดังนี้

3.1.1.1 จิตวิทยาวัยรุ่น

3.1.1.2 ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งร่างกายและจิตใจ

3.1.1.3 กระบวนการและทักษะการปรึกษาเบื้องต้นที่สำคัญ คือ การสร้างสัมพันธภาพการใช้คำถาม การรับฟังทั้งเนื้อหาและความรู้สึก

3.1.1.4 แนวทางการแก้ไขปัญหานักเรียนในแต่ละลักษณะของปัญหา เช่น ด้านการเรียน สุขภาพ ครอบครัว หรือการใช้สารเสพติด การพนัน การหนีเรียน เป็นต้น

แนวดำเนินการการให้คำปรึกษา ครูที่ปรึกษาควรมีความพร้อมในการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนด้วยความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียน ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการปรึกษา โดยมีกระบวนการในการปรึกษา คือ การสร้างสัมพันธภาพ พิจารณาทำความเข้าใจปัญหา กำหนดวิธีการและดำเนินการแก้ไขปัญหา ยุติการปรึกษา การเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดีมีคุณภาพนั้น ครูที่ปรึกษาควรปฏิบัติ ดังนี้

- 1) รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปรึกษาหรือวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจจะรับการอบรมจากหน่วยงานภายนอก หรือ โรงเรียนจัดอบรมให้
- 2) หมั่นฝึกฝนทักษะการปรึกษาและพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ
- 3) ศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการหรือความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษาการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.1.2 การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน ในการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน นอกจากจะให้การปรึกษาเบื้องต้นแล้ว การจัดกิจกรรมต่างๆ

เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของครูทุกคน โดยมีแนวดำเนินการคือ ครูที่ปรึกษาสามารถคิดพิจารณากิจกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหานักเรียนได้หลายแนวทางและที่สำคัญมี 5 แนวทาง คือ

3.1.2.1 การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร

3.1.2.2 การใช้กิจกรรมในห้องเรียน

3.1.2.3 การใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน

3.1.2.4 การใช้กิจกรรมซ่อมเสริม

3.1.2.5 การใช้กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง

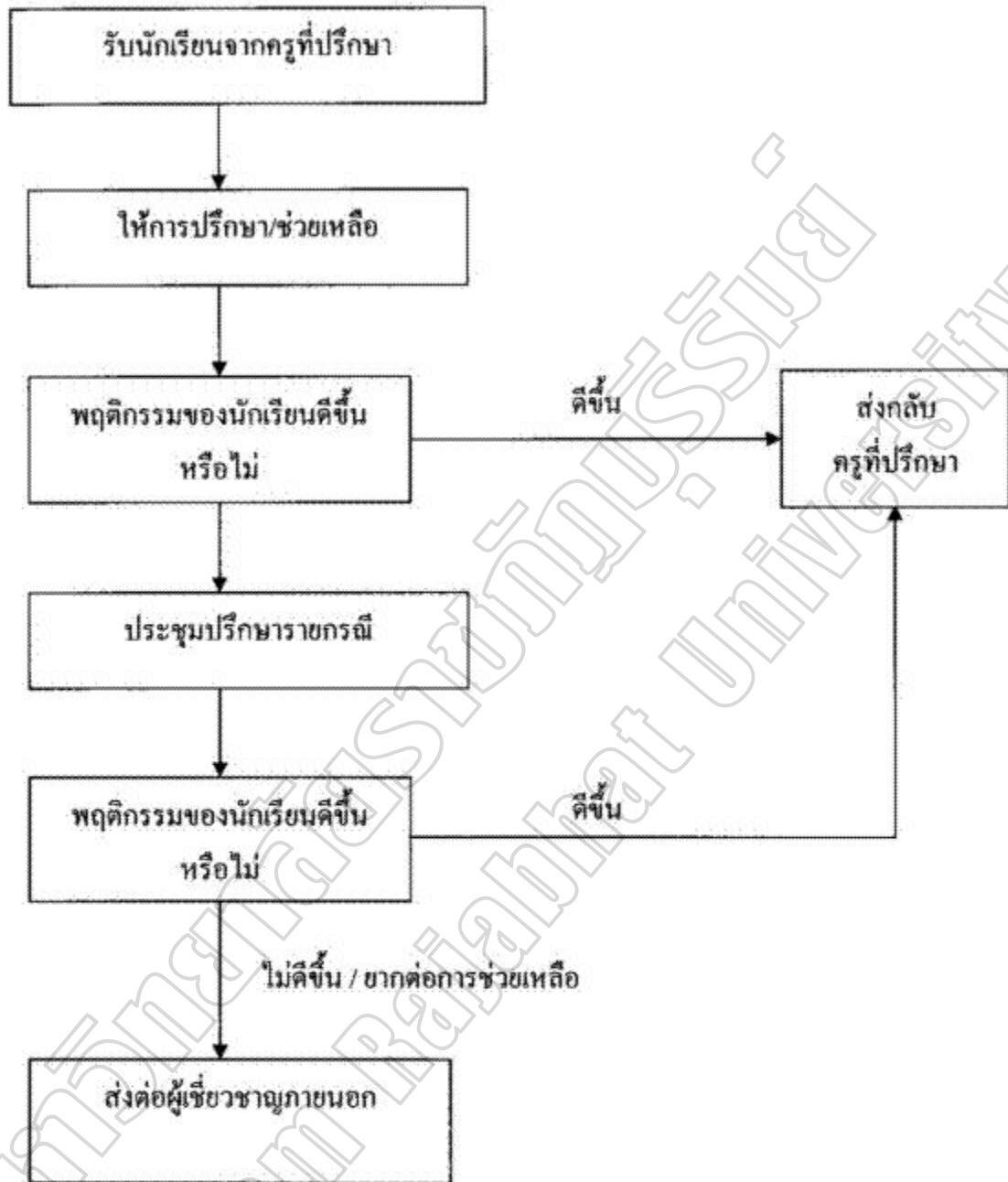
สำหรับกิจกรรมตามข้อ 3.1.2.2, 3.1.2.3 และ 3.1.2.5 ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการด้วยตนเอง ส่วนข้อ 3.1.2.1 และ 3.1.2.4 จำเป็นต้องมีการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากครูอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสนับสนุนของผู้บริหาร โรงเรียน การพิจารณากิจกรรมครูที่ปรึกษาควรคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะปัญหา บุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละคน สภาพของชั้นเรียน โรงเรียน ชุมชน

3.4 การส่งต่อนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544 ก : 36) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการส่งต่อนักเรียนไว้ว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการในข้อ 4 นั้น อาจมีบางกรณีที่มีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหานักเรียน ได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ปัญหานั้นเป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข การส่งต่อนักเรียนแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

3.4.1 การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชาหรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น

การส่งต่อภายใน หากส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองจะเป็นการแก้ไขปัญหายุ่งยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรมที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ และประสานการทำงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ แต่หากกรณีที่ยากต่อการช่วยเหลืออีก ก็ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก กรมสุขภาพจิตได้กำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหานักเรียน

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิแสดงกระบวนการดำเนินงานเพื่อการแก้ไขปัญหาของ
ครูแนะแนวฝ่ายปกครอง

ทิมา (กรมสุขภาพจิต. 2544 ก : 37)

แนวทางการพิจารณาในการส่งต่อโดยครูที่ปรึกษา การส่งนักเรียนไปพบครูอื่นๆ
เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางการพิจารณาส่งต่อสำหรับครูที่ปรึกษา ดังนี้

- 1) นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้นหรือแย่ลง แม้ว่าครูที่ปรึกษาจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใดๆ
- 2) นักเรียนไม่ได้ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดอยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรมหรือให้การช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใดๆ
- 3) ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวกับความรู้สึกความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและได้รับการบำบัดทางจิตวิทยา ควรพิจารณาส่งต่อผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป (กรมสุขภาพจิต, 2544 ก : 38-39)

แนวดำเนินการส่งต่อนักเรียนของครูที่ปรึกษามีแนวดำเนินการ ดังนี้

- 1) ประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนต่อ เพื่อให้ทราบล่วงหน้าก่อน เพื่อให้ผู้รับนักเรียนต่อไปเตรียมการในการช่วยเหลือนักเรียน
- 2) สรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นกับการช่วยเหลือนั้น ให้ผู้ที่รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อ หรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้รับช่วยเหลือนักเรียนต่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนและภาระงานของครูที่ปรึกษาที่ผ่านมา ทำให้สะดวกในการวางแผน ช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 3) ครูที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ระวังไม่ให้เด็กเกิดความรู้สึกผิด กังวล หรือ โกรธ เป็นต้น แต่ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีจากการส่งต่อและยินดีไปพบครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนตามแต่กรณีที่ครูที่ปรึกษาพิจารณาว่าเหมาะสม เพื่อให้เด็กเกิดความสบายใจ ยินดีรับการช่วยเหลือจากครูอื่นๆ เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำรายวิชา เป็นต้น
- 4) ครูที่ปรึกษานัดแนะวัน เวลา สถานที่นัดพบกับครูที่รับการช่วยเหลือนักเรียน และส่งต่อให้เรียบร้อย เพื่อให้รับรู้ว่า วัน เวลา สถานที่ที่พบกัน
- 5) ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทราบความก้าวหน้าในการช่วยเหลือนักเรียนและความเปลี่ยนแปลงของนักเรียน

3.4.2 การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำมาประกอบการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

กิตติภพ เกาแก้ว (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาค้นคว้าโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ก่อนศึกษาค้นคว้าได้สำรวจสภาพปัจจุบันพบว่าปัญหาคือครูที่ปรึกษายังไม่เข้าใจระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน ภายหลังจากการพัฒนาครูที่ปรึกษาโดยได้ดำเนินการฝึกอบรม การศึกษาเอกสารและการนิเทศกำกับติดตาม ทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปัญหาของนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาทุกระดับชั้น ได้จัดทำข้อมูลพื้นฐานประวัตินักเรียนในระเบียบสะสม
- 2) การคัดกรองนักเรียนครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการคัดกรองนักเรียนจัดแยกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและมีปัญหา ทำให้สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างถูกต้องตรงปัญหา
- 3) การส่งเสริมนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรม โฮมรูม(Homeroom) ทำให้นักเรียนรู้จักเข้าใจตนเอง มีทักษะในการปรับตัวและการวางแผนดำเนินชีวิต กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองก็มีความร่วมมือกันเพื่อหาทางป้องกัน และช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา ครูและนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักเรียนได้แสดงออก มีการพัฒนาดนเองตามถนัด การส่งต่อ จากการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนแก้ไขปัญหานักเรียนขาดครูที่ปรึกษาและครูอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้ช่วยแก้ปัญหาและลดปัญหาของนักเรียนลงได้ ปัญหาของนักเรียนยังไม่ถึงขั้นรุนแรงต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก

เฉลิมเกียรติ ศรีศิริพันธ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัญหาที่พบคือ ก่อนการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขาดการประสานงานกับบิดา มารดา

ผู้ปกครองและชุมชนนักเรียนไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและตรงสภาพปัญหา ผู้ศึกษาได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา 2 กลยุทธ์ คือ การนิเทศภายใน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การนิเทศภายในสามารถช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้ประสานงานกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและชุมชน และส่งผลให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงสภาพปัญหา

บุญหนา สีลาคลา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนแคนดงพิทยาคม กิ่งอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปรึกษาที่เป็นบุคลากรในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจ เทคนิคกระบวนการดำเนินงานหลายประการ บุคลากรบางส่วนในโรงเรียนยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจำเป็นต้องมีการกระตุ้นและสร้างความตระหนักในความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนแคนดงพิทยาคม โดยการจัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการออกเยี่ยมบ้าน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ ครู อาจารย์ เข้าใจ มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อมีการออกเยี่ยมบ้าน นักเรียนทุกคนจะมีความพอใจในกิจกรรมดังกล่าว จึงควรมีการติดตามการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ประหยัด ตีเพื่อย (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาบุคลากรด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการใช้กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนมโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ (Action) ขั้นตอนการสังเกต (Observing) และขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflecting) ผู้ร่วมการศึกษาค้นคว้าได้แก่ บุคลากรภายในโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยาที่สมัครใจร่วมการศึกษาค้นคว้าจำนวน 19 คน บุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตร กิจกรรมหลักการ และรูปแบบเครื่องมือจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แบบประเมินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสังเกตการพัฒนาบุคลากรช่วงการดำเนินการตามวงจร PAOR แบบบันทึกประจำวันของผู้ศึกษาค้นคว้า แบบบันทึกประจำวันของผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า แบบประเมินตนเอง (SDQ) สำหรับนักเรียน ประเมินตนเอง (SDQ) สำหรับครูประเมินนักเรียน และแบบประเมินตนเอง (SDQ) สำหรับผู้ปกครองประเมินนักเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. ปัญหาที่พบคือครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่สามารถวางแผนจัดการด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และไม่สามารถปฏิบัติตามแผน

การจัดการด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สอนธราษฎร์วิทยาไม่ต่ำกว่าที่ควร

2. หลังจากดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง 3 ด้าน คือ

2.1 ด้านพฤติกรรมการพัฒนาตนเองของบุคลากร

2.2 ด้านพฤติกรรมพัฒนาของตัวนักเรียน

2.3 ด้านกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

มณีรัตน์ แสนวงษ์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์คือ

1) เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาที่ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เกิดจากครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

2) เพื่อสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาด้วยนวัตกรรมที่สร้างขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของปัญหามาจากครูยังไม่เห็นความสำคัญ ไม่เห็นภาพความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และยังขาดทักษะในการให้คำปรึกษา ที่ดี ผู้ปกครองขาดความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูวัยรุ่น ขาดการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอนนักเรียนในปกครองเท่าที่ควร

การสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้กิจกรรมที่เป็นนวัตกรรมคือ โครงการพัฒนาคู่มือปฏิบัติงานในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โครงการครอบครัวอบอุ่น โรงเรียนห่วงใย ป้องกันภัยยาเสพติดและเอดส์ และ โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

การศึกษาผลการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้น ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มขึ้น และการพัฒนาทำให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ปรับลดลงทุกกลุ่ม

อำนาจ สระพรหม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา ในโรงเรียนนำร่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า ครูที่ปรึกษาคูดูแลนักเรียนเป็นจำนวนมาก ไม่มีเวลาในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน ศึกษาข้อมูลนักเรียน บันทึกผลการคัดกรองนักเรียน กิจกรรมการป้องกันและแก้ปัญหา และติดตามผลการช่วยเหลือ

นักเรียน ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในการให้ข้อมูลและการจัดกิจกรรมโฮมรูม ครูที่ปรึกษาขาดความรู้และทักษะในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อส่งต่อ

งานวิจัยต่างประเทศ

เดนนิส (Dennis . 1981 : 4563-A) แห่งมหาวิทยาลัยมิสซูรี โคลัมเบีย ได้ทำการวิจัย เรื่อง การควบคุมพฤติกรรมและวินัยนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ห้องเรียนที่ครูใช้วิธีการควบคุมนักเรียนอย่างเคร่งครัดจะ ไม่มีผลอย่างแท้จริงต่อการมีวินัยของนักเรียน และนักเรียนจะมองว่าครูจะเป็นผู้ที่คอยควบคุมนักเรียนมากกว่า
- 2) นักเรียนจะชอบครูที่ให้การช่วยเหลือมากกว่าครูที่ควบคุมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด
- 3) ในการรักษาวินัยของนักเรียน ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างครูที่ขอความช่วยเหลือนักเรียนและครูที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน
- 4) ในเรื่องการดูแลความประพฤติของนักเรียน ปรากฏว่าครูที่ละเลยกับครูที่มีความเคร่งครัดอย่างมากจะมีผลต่อการรักษาวินัยของนักเรียน

เคนเนดี (Kennedy, 1986 : 1619-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับวินัยและความสัมพันธ์ของรูปแบบพฤติกรรมในโรงเรียน” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบพฤติกรรมนักเรียน ผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการรับรู้หลักเกณฑ์ทางวินัย ตัวแปรอื่นๆ ที่พบว่ามีผลกระทบต่อกรรับรู้หลักเกณฑ์ทางวินัยคือการสนับสนุนของทางบ้านต่อการเคารพระเบียบวินัย ความคิดเห็นของพ่อแม่และนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน ระดับชั้นเรียนของนักเรียน รายวิชาที่เรียน ขนาดของครอบครัว สวัสดิการของครอบครัว

คอฟแมน (Kaufman, 1989 : Abstract) ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาวินัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐตามรายงานของอาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบเกี่ยวกับวินัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งร้ายแรงเรียงตามลำดับมากไปน้อยซึ่งอาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ จำนวน 292 คน มีดังนี้ คือ พฤติกรรมการแตกแยก ความล่าช้าเฉื่อยชา การทำทนายหน้าให้ พฤติกรรมบนรถโดยสารประจำทาง และการชกต่อยกัน พฤติกรรมเหล่านี้ผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหาที่ร้ายแรงกว่ายาเสพติดหรือการดื่มสุรา ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่มากเห็นว่าเป็นปัญหาการดื่มสุราและยาเสพติดร้ายแรงกว่าปัญหาอื่นๆ ผลการศึกษามีข้อเสนอแนะว่าธรรมชาติของลักษณะของปัญหาวินัยกำลังเปลี่ยนแปลงในระยะที่ 3 คือ มีปัญหาการก้าวร้าวสูงขึ้น ทั้งทำทางและวาจา

อาเกตสตัน (Agatston. 1993 : 3761-B) ได้ศึกษาโครงการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการลงโทษนักเรียนโดยหลีกเลี่ยงการเขียนชื่อของผู้บริหาร นักการศึกษาในโรงเรียนและครูแนะแนว ซึ่งผลสรุปจากเอกสารทั่วไปยืนยันว่า การลงโทษโดยการเขียนชื่อในกรณีที่นักเรียนมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมนั้น เป็นวิธีการแก้ปัญหาความประพฤติที่ไม่มีประสิทธิภาพ แต่การใช้เทคนิคการลงโทษเชิงสร้างสรรค์จะเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากกว่า ซึ่งนักการศึกษาส่วนมากไม่เข้าใจวิธีการดังกล่าว ดังนั้นโครงการค้นพบดังกล่าวจึงได้รับความสนใจจากนักการศึกษาเป็นจำนวนมากซึ่งในโครงการจะให้ความรู้เกี่ยวกับแนวความคิดเชิงจิตวิทยาและด้านกฎหมายในการลงโทษแบบเขียนชื่อ ด้วยแนวทางใหม่ในการลงโทษแบบสร้างสรรค์ ซึ่งจะเน้นวิธีการทางวินัยที่ส่งเสริมให้นักเรียนให้การยกย่องนับถือตนเอง ผลการศึกษาพบว่านักการศึกษาส่วนมากที่เข้าร่วมฝึกอบรมมีความเชื่อมั่นว่าการเข้ารับการอบรมครั้งนี้เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการทำงานของตนเองและจะนำหลักการนี้ไปใช้ในโรงเรียนของตน

ฮิลล์ (Hill. 1994 : 2824-A) ได้ศึกษาการรับรู้ของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาวินัยนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตชานเมืองรัฐคาโรไลนาเหนือ โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม ในเรื่องพฤติกรรมนักเรียนที่ถือว่าเป็นการผิดวินัยอย่างรุนแรง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตลอดจนกรณีการลงโทษนักเรียน โดยการพักการเรียน การงดเรียนบางรายวิชา การไล่ออก เมื่อนักเรียนเกิดทะเลาะวิวาทมีการต่อสู้ชกต่อยกัน การทำร้ายร่างกายการพกอาวุธ การเสพหรือจำหน่ายยาเสพติด ด้านผู้สาว เป็นต้น ผลการศึกษาพบว่าทั้งครูและผู้ปกครอง เห็นว่าการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอย่างรุนแรง ทำให้เกิดปัญหาวินัยในโรงเรียน ซึ่งการเกิดปัญหาวินัยมีสาเหตุมาจากทั้งภายในและภายนอกนักเรียน สาเหตุการเกิดปัญหาทางด้านวินัยนักเรียน ได้แก่การไม่มีวินัยในตนเอง และครูได้ระบุว่าเกิดจากการขาดความร่วมมือของผู้ปกครองในการช่วยแก้ปัญหาความประพฤติของนักเรียน และผู้ปกครองที่อยู่คนเดียวเนื่องจากการหย่าร้าง หรือการตายของคู่ครองก็มีส่วนทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ การแก้ไขวินัยนักเรียนส่วนมากผู้ปกครองและครูเห็นพ้องกัน ยกเว้นในด้านการต่อสู้ชกต่อย ที่ผู้ปกครองเห็นควรให้ลงโทษการพักเรียนรายวิชาที่เกิดเรื่องดังกล่าวแต่ครูให้พักการเรียนทุกรายวิชา นอกจากนี้ทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่าควรให้ตำรวจเข้ามาดำเนินการเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอย่างรุนแรง ยกเว้นกรณีการต่อสู้ชกต่อยที่ครูส่วนใหญ่ต้องการให้ตำรวจมาจัดการ แต่ผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยในด้านการปรับปรุงการจัดการวินัยนักเรียนทั้งผู้ปกครองและครูเสนอแนะให้กำหนดนโยบายและการลงโทษที่เข้มงวดมากขึ้น ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ใช้คำสั่งสอนทางศาสนาอบรมสั่งสอนนักเรียน

บลูม (Blum. 1995 : 2348-A) ได้ทำการศึกษาเพื่อจัดระบบจำนวนโปรแกรม การฝึกอบรม ครูที่ดำเนินการ โดยกำหนดเป็นเป้าหมายเฉพาะและมีการจัดการเรียนการสอน เรื่องระเบียบวินัยให้กับครูประจำการหรือนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยส่งแบบสำรวจไปยัง สถาบันต่างๆ จำนวน 467 แห่ง ได้กลับคืนมาร้อยละ 57 เท่านั้น ผลจากการศึกษาเชิงเอกสาร พบว่า มีรูปแบบการจัดการเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียน จำนวน 26 รูปแบบ โดยพิจารณาในหัวข้อ เกี่ยวกับทฤษฎีจุดแข็งและจุดอ่อน และการมีหลักฐานสนับสนุนอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยไม่มี โปรแกรมแบบใดแบบหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเกี่ยวกับวินัยได้ทุกสถานการณ์ และไม่มี โปรแกรมการอบรมครูประจำการใดที่มีประสิทธิภาพดีกว่ากัน และมีข้อเสนอแนะว่าการฝึกอบรม เรื่องวินัยของนักเรียนควรจะเริ่มทำตั้งแต่ในระหว่างการเตรียมครูระดับปริญญาตรี

ส่วนผลการศึกษาการสำรวจพบว่า มีวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย 51 % ที่มีรายวิชาเฉพาะ เกี่ยวกับเรื่องวินัยสำหรับนักศึกษา ครูในจำนวนนี้มีร้อยละ 43 ที่บังคับให้นักศึกษาทุกคนต้องเรียน รายวิชาเฉพาะเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียนนั้นประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ดังนี้ ประวัติ ความเป็นมาของการมีวินัยนักเรียน รูปแบบการแก้ไขปัญหาวินัย หนังสือตำรา ที่ใช้วิธีสอน รวมทั้งสื่อทัศนูปกรณ์ที่อาจารย์ใช้สอน

ลาเรส (Lares. 1995 : 1603-A) ได้ศึกษาความเข้าใจหลักการและการปฏิบัติตาม หลักการบริหารจัดการคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ (Total Quality Management) ในด้านวินัยนักเรียน เพื่อกำหนดคุณภาพของระบบการดูแลจัดการวินัย การแก้ปัญหาวินัยนักเรียน ตลอดจนการจัด อุปสรรคบางประการในการแก้ปัญหาวินัยนักเรียน เพื่อปรับปรุงค่านิยมที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับ พฤติกรรมที่มีคุณภาพและระบบของพฤติกรรม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการไปเยี่ยมชม สำนักงานวินัยนักเรียน นักเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนชายระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น แล้วนำมาให้ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวินัยนักเรียน โดยใช้หลัก TQM เพื่อร่วมกันตัดสินใจหาว่าปัญหาวินัยในเรื่องใด และช่วงเวลาใด ของการเรียนที่เป็นปัญหา สำคัญ ตลอดจนร่วมกันหาสาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุป หลักการของ TQM ในกรณีแก้ปัญหาวินัยนักเรียนใช้ประโยชน์ได้ เนื่องจากการทำให้นักเรียนพัฒนาการมีวินัยที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับ ทำให้ผู้ใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมใน การช่วยเหลือนักเรียนหาแนวทางในบรรยากาศแห่งการไว้ใจซึ่งกันและกัน มีผลให้นักเรียนรู้สึกว่าได้ รับการสนับสนุนและเสริมสร้างความรับผิดชอบในการมีพฤติกรรมของตน หลักการนี้จึงเป็น วิธีการสนับสนุนให้นักเรียนมีวินัยด้วยตนเอง ไม่ใช่เป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ความไม่พอใจหรือ โกรธแค้นผู้ใหญ่ / โรงเรียน

บูล (Bull. 1998 : 669 - A) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อการสนับสนุนการใช้กฎระเบียบเพื่อรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน โดยมุ่งศึกษากฎระเบียบ

ของโรงเรียนใน 4 ด้าน คือ การรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน สติธิเสรีภาพของนักเรียน การล่องเกินทางเพศและกฎระเบียบสำหรับนักเรียนที่ชอบก่อกวน นอกจากนี้ยังสำรวจพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการสนับสนุนของผู้บริหารและประสพการณ์ในการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการสนับสนุนและความถี่ของพฤติกรรมทำผิดระเบียบของโรงเรียน การศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของประสพการณ์ในการทำงานและระดับ การส่งเสริมรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและสติธิเสรีภาพของนักเรียน อย่างไรก็ตามระยะเวลา ของประสพการณ์ในการบริหาร ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมการมีระเบียบวินัยของนักเรียน ที่เผชิญปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถานภาพของครูและ นักเรียน สถานที่ตั้งโรงเรียนและระดับชั้นที่ต่างกันทำให้ครูและนักเรียนมีทัศนคติต่อการประพฤติ ผิดวินัยของนักเรียนแตกต่างกัน ควรร่วมมือกันหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและขอบเขตของการใช้ระเบียบวินัยด้วย

เดดี (Dade, 1998 : 3820 – A) ได้ศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนใน โปรแกรม พฤติกรรมหมู่พวก การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียน โปรแกรมหมู่พวก โดยศึกษาจากโรงเรียนไฮสกูลในชนบทและการวิจัยได้ออกแบบเพื่อลบพฤติกรรมที่เสียหาย จากการได้แบบจากหมู่พวกและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ผลจากการศึกษา พบว่า นักเรียนเห็น ด้วยในบางส่วน นักเรียนเห็นว่าโปรแกรมลดพฤติกรรมนี้ประสบความสำเร็จในบางส่วน และมีการลดพฤติกรรมที่ไม่ดีใน โรงเรียนชนบทเหล่านี้ โครงการนี้ได้ศึกษาพฤติกรรมในชั้นเรียน การติดต่อพบปะที่ไม่ได้รับการยอมรับ ความถี่ของการประชุมครู ผู้ปกครอง นักเรียน การยึดถือ ระเบียบวินัยของโรงเรียน พฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย การลักขโมยและทะเลาะวิวาทของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่อยู่ใน โปรแกรมนี้เห็นด้วยว่ามีการลดพฤติกรรมการกระทำผิดที่ร้ายแรง ลดน้อยลงกว่าเดิม นักเรียนที่เป็นวัยรุ่นมักก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยบ่อยๆ และปัญหานี้ ส่งผลต่องานวิชาการและด้านสังคมในโรงเรียน

จากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า กระบวนการในการดูแลและ ให้ความช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการเรียน การสอน เนื่องจากการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา และส่งเสริมนักเรียนที่มี ความสามารถให้พัฒนาตนเองตามศักยภาพและความต้องการ ซึ่งกระบวนการดำเนินงาน ด้านการ ให้ความช่วยเหลือนักเรียนนั้นนอกจากสถานศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินงานแล้ว ยังต้องได้รับ ความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ตำรวจ นักจิตวิทยารวมถึงโรงพยาบาลและ สถานเอนามันในกรณีจำเป็น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้วิจัย ได้กำหนดขั้นตอนวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากร ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 63 โรงเรียน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 63 คน
- 1.2 ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 63 คน
- 1.3 ครูที่ปรึกษา จำนวน 1,084 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 2.2 ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 2.3 ครูที่ปรึกษา ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ตามตารางของ Taro Yamanae (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 146) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน หลังจากนั้นทำการแบ่งกลุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างกระจายตามโรงเรียนแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมทั้งสิ้น 412 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท์ คือ มีปัญหามากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Form)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยยึดกรอบแนวคิดของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกรมสุขภาพจิต และกรมสามัญศึกษา ซึ่งมี 5 องค์ประกอบคือ

- 1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.2 การคัดกรองนักเรียน
- 1.3 การส่งเสริมนักเรียน
- 1.4 การป้องกันและการแก้ไขปัญหา
- 1.5 การส่งต่อ

2. ศึกษาการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท์ (Likert) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2534 : 114-136) แล้วสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบ

3. นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

4. แก้ไขแบบสอบถามตามที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรมที่ ต้องการศึกษ (IOC) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

5.1 นายสุระ ยืนยาว ตำแหน่งศึกษานิเทศชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2

5.2 นางสาวประเสริฐศรี ศรีวิสัย ตำแหน่งศึกษานิเทศชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 2

5.3 นายแหลมไทย พงษ์พรหม ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองผักแว่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบระบบ คู่มือช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 ซึ่ง ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยทดสอบด้วย t -test ข้อที่มีค่า t 1.75 ขึ้นไป แสดงว่ามีค่าอำนาจจำแนกสูง สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้ ปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าทีของอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 4.45 ถึง 9.64

7. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยนำแบบสอบถามข้อที่มีค่าอำนาจ จำแนกผ่านเกณฑ์หาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 107) ได้ค่าความเชื่อมั่น .98 สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ได้

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอให้ออก หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2

2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อแจกจ่ายไปยังสถานศึกษาตามเป้าหมายและกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน โดยส่งแบบสอบถามคืนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2
4. ผู้วิจัยไปรวบรวมแบบสอบถามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้วยตนเอง
5. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. คัดแยกแบบสอบถามตามสถานภาพของผู้ตอบ
3. กรอกรหัสแบบสอบถาม
4. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้มาลงในกระดาษ ทำจนครบแบบสอบถามทุกฉบับ
5. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อดำเนินการจัดกระทำข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
2. เปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูที่ปรึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ขึ้นไป ถ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method)

3. เปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ขึ้นไป ถ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

4. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำตอบปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากคำร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

5. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของการวัดความคิดเห็นด้วยมาตราวัดลิเคอร์ท 5 ระดับ จำนวนเป็นค่าเฉลี่ยจากคะแนนของผู้ตอบเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (กิตติพร ปัญญาภิญาโณผล. 2549 : 125)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1.1 การวิเคราะห์เพื่อหาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร (กาญจนา วัฒนา. 2545 : 183) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาอัตราส่วน
วิกฤติ t โดยใช้สูตร ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ	\bar{X}_H	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
	\bar{X}_L	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha
Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐานได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ p แทน ค่าร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ในการเปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา โดยทดสอบค่าเอฟ(F-test) ใช้สูตร ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงของ F
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe's Method) ใช้สูตร ดังนี้

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ K แทน จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
 F^* แทน ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical Value)
 MS_{within} แทน ค่า Mean Square Within Group ที่คำนวณไว้แล้ว
 ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาวเคราะห์ระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีสถานภาพตำแหน่งแตกต่างกัน โดยใช้ค่า F

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม
โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยใช้ค่า F
ตอนที่ 5 วิเคราะห์เชิงเนื้อหาข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการ
วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอ โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ ดังตาราง 4

ตาราง 4 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

สถานภาพตำแหน่ง	ขนาดโรงเรียน						รวม	
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. ผู้บริหาร โรงเรียน	18	4.37	24	5.83	21	5.10	63	15.29
2. ผู้รับผิดชอบ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	18	4.37	24	5.83	21	5.10	63	15.29
3. ครูที่ปรึกษา	82	19.90	109	26.45	95	23.06	286	69.42
รวม	118	28.64	157	38.11	137	33.25	412	100

จากตาราง 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน
412 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง เป็นครูที่ปรึกษามากที่สุด จำนวน 286 คน คิดเป็น
ร้อยละ 69.40 ส่วนผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีจำนวน
เท่ากันคือ 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดกลาง
มีจำนวนมากที่สุดคือ 157 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 137 คน คิด
เป็นร้อยละ 33.30 และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สระแก้ว เขต 2 ดังตาราง 5 - 13

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับ สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมาก
ไปหาน้อย

ลำดับที่	การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		\bar{X}	S.D.	
1	การส่งต่อ	2.50	1.06	น้อย
2	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.33	0.95	น้อย
3	การคัดกรอง	2.31	0.98	น้อย
4	การป้องกันและแก้ปัญหา	2.29	1.06	น้อย
5	การส่งเสริมนักเรียน	2.23	0.97	น้อย
	รวม	2.33	0.92	น้อย

จากตาราง 5 พบว่า ปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความ
ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ใน
ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงลำดับจาก
มาก ไปหาน้อย คือ การส่งต่อ ($\bar{X} = 2.50$) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 2.33$) การคัด
กรอง ($\bar{X} = 2.31$) การป้องกันและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 2.29$) และการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 2.23$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับ สภาพปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		\bar{X}	S.D.	
1	การส่งต่อ	2.73	0.95	ปานกลาง
2	การป้องกันและแก้ปัญหา	2.65	0.84	ปานกลาง
3	การส่งเสริมนักเรียน	2.58	0.92	ปานกลาง
4	การคัดกรอง	2.54	0.83	ปานกลาง
5	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.49	0.77	น้อย
	รวม	2.60	0.78	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 2.73$) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 2.65$) ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 2.58$) ด้านการคัดกรอง ($\bar{X} = 2.54$) มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 2.49$) มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับ สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		\bar{X}	S.D.	
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.63	0.96	ปานกลาง
2	การคัดกรอง	2.49	0.96	น้อย
3	การส่งต่อ	2.47	1.03	น้อย
4	การป้องกันและแก้ปัญหา	2.47	1.04	น้อย
5	การส่งเสริมนักเรียน	2.14	0.94	น้อย
รวม		2.47	0.94	น้อย

จากตาราง 7 พบว่า ปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 2.63$) มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการคัดกรอง ($\bar{X} = 2.49$) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 2.47$) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 2.47$) และด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 2.14$) มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวม และรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		\bar{X}	S.D.	
1	การส่งต่อ	2.44	1.07	น้อย
2	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.23	0.96	น้อย
3	การคัดกรอง	2.21	0.99	น้อย
4	การป้องกันและแก้ปัญหา	2.16	1.00	น้อย
5	การส่งเสริมนักเรียน	2.14	0.94	น้อย
รวม		2.24	0.92	น้อย

จากตาราง 8 พบว่า ปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การส่งต่อ ($\bar{X} = 2.44$) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 2.23$) การคัดกรอง ($\bar{X} = 2.21$) การป้องกันและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 2.16$) และการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 2.14$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		\bar{X}	S.D.	
5	การใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์	2.62	1.09	ปานกลาง
3	การใช้แบบวัดแนวความสามารถของผู้เรียน	2.54	1.07	ปานกลาง
4	การใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)	2.50	1.14	น้อย
2	การออกแบบเครื่องมือสำหรับรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.43	1.10	น้อย
8	การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	2.30	1.12	น้อย
1	การจัดทำระเบียบสะสม	2.21	1.14	น้อย
7	การใช้ข้อมูลจากการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อประโยชน์ในการคัดกรอง	2.10	1.11	น้อย
6	การเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.03	1.24	น้อย
	รวม	2.34	0.95	น้อย

จากตาราง 9 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.34$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีปัญหาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การใช้แบบประเมิน ความฉลาดทางอารมณ์ ($\bar{X} = 2.62$) การใช้แบบวัดแนวความสามารถของผู้เรียน ($\bar{X} = 2.54$) และ การใช้แบบประเมิน พฤติกรรมเด็ก (SDQ) ($\bar{X} = 2.50$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน จำแนกรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	ด้านการคัดกรองนักเรียน	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		\bar{X}	S.D.	
12	การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบคัดกรองและการรู้จักนักเรียนด้วยวิธีการอื่นๆ	2.46	1.09	น้อย
13	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านความสามารถ	2.41	1.05	น้อย
17	การสรุปผลการคัดกรองและรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน	2.41	1.03	น้อย
11	การใช้เกณฑ์การคัดกรองที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	2.34	1.09	น้อย
14	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านพฤติกรรม	2.32	1.12	น้อย
16	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านครอบครัว	2.32	1.00	น้อย
10	การใช้แบบคัดกรองในการคัดกรองนักเรียน	2.26	1.09	น้อย
15	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านสุขภาพ	2.16	1.04	น้อย
9	การใช้ข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.11	1.08	น้อย
	รวม	2.31	0.98	น้อย

จากตาราง 10 พบว่า ระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.31$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจาก

แบบคัดกรองและการรู้จักนักเรียนด้วยวิธีการอื่นๆ ($\bar{X} = 2.46$) การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านความสามารถ ($\bar{X} = 2.41$) และการสรุปผลการคัดกรองและรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.41$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	ด้านการส่งเสริมนักเรียน	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		\bar{X}	S.D.	
23	การส่งเสริมความสามารถพิเศษของผู้เรียน	2.42	1.11	น้อย
24	การจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง	2.33	1.13	น้อย
21	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านวิชาการ	2.32	1.10	น้อย
20	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านดนตรีและศิลปะ	2.24	1.16	น้อย
18	การวางแผนและจัดกิจกรรมโฮมรูม	2.21	1.08	น้อย
19	การจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนด้านกีฬา	2.10	1.15	น้อย
22	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม	2.04	1.16	น้อย
	รวม	2.24	0.97	น้อย

จากตาราง 11 พบว่า ระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.24$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมความสามารถพิเศษของผู้เรียน ($\bar{X} = 2.42$) การจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง ($\bar{X} = 2.33$) และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านวิชาการ ($\bar{X} = 2.32$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา จำแนกรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		\bar{X}	S.D.	
30	ความร่วมมือของผู้ปกครองในการแก้ปัญหา นักเรียน	2.42	1.27	น้อย
26	การจัดระบบและการวางแผนการป้องกัน และแก้ปัญหานักเรียน	2.39	1.09	น้อย
33	การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต	2.29	1.11	น้อย
32	การช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหา	2.29	1.09	น้อย
28	ทักษะในการให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา	2.28	1.23	น้อย
25	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลงานและ ความสามารถของนักเรียน	2.27	1.08	น้อย
29	การสื่อสารประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครอง	2.26	1.27	น้อย
27	ความรู้ความเข้าใจในการให้คำปรึกษาของครู ที่ปรึกษา	2.25	1.13	น้อย
31	การจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม	2.10	1.02	น้อย
	รวม	2.28	1.01	น้อย

จากตาราง 12 แสดงว่า ระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา มีปัญหา อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความร่วมมือของผู้ปกครองในการแก้ปัญหานักเรียน ($\bar{X} = 2.42$) การจัดระบบและการวางแผนการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน ($\bar{X} = 2.39$) และการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต ($\bar{X} = 2.29$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการส่งต่อ จำแนกรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ลำดับที่	ด้านการส่งต่อ	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		\bar{X}	S.D.	
39	การติดตามผลหลังการดูแลช่วยเหลือ	2.60	1.12	ปานกลาง
35	การวางแผนเพื่อการส่งต่อภายนอก	2.59	1.15	ปานกลาง
40	การร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งต่อ	2.57	1.13	ปานกลาง
37	การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการส่งต่อ	2.51	1.17	ปานกลาง
38	การรายงานผลการส่งต่อ	2.46	1.09	น้อย
36	การบันทึกหลักฐานในการส่งต่อ	2.43	1.13	น้อย
34	การวางแผนเพื่อการส่งต่อภายใน	2.32	1.11	น้อย
	รวม	2.50	1.06	น้อย

จากตาราง 10 พบว่า ระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.50$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ เรียงลำดับปัญหาจากมาก ไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การติดตามผลหลังการดูแลช่วยเหลือ ($\bar{X} = 2.60$) การวางแผนเพื่อการส่งต่อ ภายนอก ($\bar{X} = 2.59$) และการร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งต่อ ($\bar{X} = 2.57$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีสถานภาพตำแหน่งแตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวม และรายด้าน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร		ครูผู้รับผิดชอบ		ครูที่ปรึกษา		F	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.49	0.77	2.64	0.96	2.23	0.97	5.803**	.003
2 การคัดกรอง	2.54	0.84	2.50	0.98	2.22	0.99	4.223*	.015
3 การส่งเสริมนักเรียน	2.59	0.92	2.32	1.07	2.14	0.94	5.787**	.003
4 การป้องกันและแก้ปัญหา	2.65	0.84	2.47	1.04	2.16	1.01	7.649**	.001
5 การส่งต่อ	2.73	0.96	2.47	1.03	2.45	1.08	1.939	.145
รวม	2.60	0.78	2.48	0.94	2.24	0.93	5.031**	.007

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 พบว่า ข้าราชการครูที่มีสถานภาพตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 5 ด้านพบว่า การคัดกรองมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการส่งต่อ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe') ปรากฏผลในตาราง 15 - 18

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามสถานภาพ เป็นรายคู่

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	สถานภาพตำแหน่ง		
		ผู้บริหาร	ผู้รับผิดชอบ	ครูที่ปรึกษา
		2.494	2.639	2.236
ผู้บริหาร	2.494	-	-.145	.258
ผู้รับผิดชอบ	2.639	-	-	.403*
ครูที่ปรึกษา	2.236	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe') เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็น

ของครูที่มีสถานภาพต่างกัน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหาร กับครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนผู้บริหารกับครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการคัดกรอง จำแนกตามสถานภาพ เป็นรายคู่

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	สถานภาพตำแหน่ง		
		ผู้บริหาร	ผู้รับผิดชอบ	ครูที่ปรึกษา
		2.543	2.496	2.220
ผู้บริหาร	2.543	-	.047	.323*
ผู้รับผิดชอบ	2.496	-	-	.275*
ครูที่ปรึกษา	2.220	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูที่มีสถานภาพต่างกัน พบว่า ด้านการคัดกรอง ผู้บริหารกับครูที่ปรึกษา และครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้บริหาร มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ เป็นรายคู่

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	สถานภาพตำแหน่ง		
		ผู้บริหาร	ผู้รับผิดชอบ	ครูที่ปรึกษา
		2.585	2.322	2.141
ผู้บริหาร	2.585	-	.263	.443*
ผู้รับผิดชอบ	2.322	-	-	.180
ครูที่ปรึกษา	2.141	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูที่มีสถานภาพต่างกัน พบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียน ผู้บริหารกับครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา จำแนกตามสถานภาพ เป็นรายคู่

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	สถานภาพตำแหน่ง		
		ผู้บริหาร	ผู้รับผิดชอบ	ครูที่ปรึกษา
		2.654	2.465	2.161
ผู้บริหาร	2.654	-	.188	.493*
ผู้รับผิดชอบ	2.465	-	-	.304
ครูที่ปรึกษา	2.161	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe') เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนา เชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูที่มีสถานภาพต่างกัน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา พบว่า ผู้บริหาร กับครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้รับผิดชอบระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ตาราง 19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		F	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	1.91	0.84	2.70	1.03	2.36	0.75	28.726**	.000
2 การคัดกรอง	1.86	0.90	2.62	1.02	2.43	0.81	26.535**	.000
3 การส่งเสริมวินัยนักเรียน	1.84	0.86	2.56	1.07	2.27	0.77	22.398**	.000
4 การป้องกันและแก้ปัญหา	1.74	0.89	2.67	1.02	2.41	0.82	38.178**	.000
5 การส่งต่อ	1.85	0.85	2.85	1.04	2.77	0.94	47.070**	.000
รวม	1.83	0.81	2.68	0.95	2.45	0.72	37.694**	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 พบว่า ข้าราชครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยในทุกด้าน จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe') ปรากฏผลในตาราง 21 - 25

ตาราง 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		1.907	2.697	2.357
ขนาดเล็ก	1.907	-	-.780*	-.450*
ขนาดกลาง	2.697	-	-	.339*
ขนาดใหญ่	2.357	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการคัดกรอง จำแนกตามขนาดโรงเรียน เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		1.857	2.620	2.429
ขนาดเล็ก	1.857	-	-.763*	-.573*
ขนาดกลาง	2.620	-	-	.191
ขนาดใหญ่	2.429	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe') เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า ด้านการคัดกรอง ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		1.839	2.561	2.268
ขนาดเล็ก	1.839	-	-.722*	-.428*
ขนาดกลาง	2.561	-	-	.294*
ขนาดใหญ่	2.268	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ความความคิดเห็นของครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียน ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา จำแนกตามขนาดโรงเรียน เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		2.654	2.465	2.161
ขนาดเล็ก	1.739	-	-.928*	-.667*
ขนาดกลาง	2.667	-	-	-.261*
ขนาดใหญ่	2.406	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการส่งต่อ จำแนกตามขนาดโรงเรียน เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		1.850	2.849	2.161
ขนาดเล็ก	1.850	-	-.999*	-.923*
ขนาดกลาง	2.849	-	-	.077
ขนาดใหญ่	2.772	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า ด้านการส่งต่อ ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก กับครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางกับครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบและครูที่ปรึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามตัวแปรสถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูที่ปรึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรใน โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 63 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 63 คน ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 63 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 1,084 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 63 คน และครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 63 คน ซึ่งใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง และครูที่ปรึกษา ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Taro Yamane (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 146) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 412 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบบตรวจรายการและแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามจำนวน 412 ฉบับ ไปยังโรงเรียนเป้าหมายจำนวน 63 โรง และไปขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับมา 412 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

5.1 ข้อมูลสถานภาพตำแหน่งและขนาดโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดอันดับความสำคัญ

5.3 การเปรียบเทียบเกี่ยวกับระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ที่มีสถานภาพตำแหน่ง

แตกต่างกัน โดยแปรผลจากค่าสถิติ F-test แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of variance) และทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe') ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระแก่กัน

5.4 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยแปรผลจากค่าสถิติ F-test แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of variance) และทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe') ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระแก่กัน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านที่มีปัญหาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และด้านการส่งเสริมนักเรียน

1.1 สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการส่งต่อ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

1.2 สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการคัดกรอง ด้านการส่งต่อ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และด้านการส่งเสริมนักเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

1.3 สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.60$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านที่มีปัญหาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง ด้านการป้องกัน และแก้ปัญหา และด้านการส่งเสริมนักเรียน

2. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีสถานภาพตำแหน่งแตกต่างกัน สภาพปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมผู้เรียน และด้านการป้องกันและแก้ปัญหา มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการคัดกรองมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการส่งต่อ มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (Scheffe') เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ผลดังนี้

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารกับครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และผู้บริหารกับครูที่ปรึกษามีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

2.2 ด้านการคัดกรอง ผู้บริหารกับครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้บริหาร มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

2.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ผู้บริหารกับครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับครูที่ปรึกษา มีความเห็น ไม่แตกต่าง

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา พบว่า ผู้บริหารกับครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับครูที่ปรึกษามีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

2.5 ด้านการส่งต่อ พบว่า ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหาร กับครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และผู้บริหารกับครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

3. สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน สภาพปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ผลดังนี้

3.1 สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้านการคัดกรองด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการส่งต่อ ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่อยู่ใน โรงเรียนขนาดกลางและครูที่อยู่ใน โรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

4.1 ปัญหาอื่นๆ ที่พบในการดำเนินงาน

4.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา ส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ นักเรียนและผู้ปกครองไม่ให้ข้อมูลตามจริง นักเรียนบางส่วน

อาศัยอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน ครูไม่เข้าใจเกี่ยวกับแบบเก็บข้อมูลที่โรงเรียนกำหนดขึ้น การเก็บข้อมูลจึงไม่ตรงประเด็น

4.1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ปัญหาการย้ายโรงเรียนบ่อยๆ ของนักเรียนทำให้ได้ข้อมูลที่ใช้ในการคัดกรองไม่ครบถ้วน ผู้ปกครองไม่ยอมรับผลการคัดกรอง ทำให้เป็นปัญหาต่อการวางแผนแก้ปัญหา โรงเรียนไม่สามารถสร้างแบบคัดกรองให้ครอบคลุมทุกด้าน เนื่องจากใช้งบประมาณมากเกินไป ครูมักใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการคัดกรองมากกว่าจะคัดกรองจากข้อมูลที่ได้รับ

4.1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า การส่งเสริมไม่ครอบคลุมและไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของนักเรียน นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษไม่ค่อยได้รับการส่งเสริม ครูไม่ค่อยให้ความสนใจต่อการส่งเสริมนักเรียน

4.1.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา พบว่า โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนและผู้ปกครองในการแก้ปัญหา โรงเรียนไม่มีการวางแผนในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน การแก้ปัญหาไม่สามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากนักเรียนต้องเปลี่ยนครูที่ปรึกษาเมื่อเลื่อนชั้นเรียน

4.1.5 ด้านการส่งต่อ พบว่า โรงเรียนขาดการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกในการส่งต่อ โรงเรียนไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานภายนอก โรงเรียนไม่มีบุคลากรที่จะให้บริการในการส่งต่อภายใน

4.2 ข้อเสนอแนะ จากแบบสอบถาม ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาได้เสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการทำความเข้าใจระหว่างผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา เพื่อให้เข้าใจตรงกันและร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เป็นแนวเดียวกัน ควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากมีเอกสารจำนวนมากและการดำเนินการด้านการส่งเสริมและแก้ปัญหาต้องใช้งบประมาณเพื่อให้ดำเนินการได้อย่างครอบคลุม การจัดทำเอกสารมีความซ้ำซ้อนทำให้เพิ่มภาระของครูที่ปรึกษา โรงเรียนควรมีการประชุมเพื่อออกแบบและจัดทำเอกสารไม่ให้มีความซ้ำซ้อน โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในด้านการให้คำปรึกษาและการให้การช่วยเหลือเบื้องต้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาของโรงเรียนทั้งสามขนาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พบว่าในทุกด้านและทุกรายการมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย (รังสิต วิเชียรวัฒนา, 2547) และสอดคล้องกับการศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ที่พบว่าการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โดยภาพรวมทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย (เรืองยศ อุดรศาสตร์, 2546) ซึ่งจะขออภิปรายผลเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่ามีปัญหาในการใช้แบบประเมินต่างๆ เช่น แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ แบบวัดแนวความสามารถของนักเรียน แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) ทั้งนี้เนื่องจากแบบประเมินต่างๆ ที่นำมาใช้ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีรายละเอียดที่ต้องเก็บข้อมูลค่อนข้างมาก และมีวิธีในการแปลผลที่ซับซ้อน ส่งผลให้เป็นอุปสรรคต่อครูที่ขาดความชำนาญในการใช้แบบประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของประดิษฐ์ แสนจันทร์ (2551) ที่ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศูนย์เครือข่าย โรงเรียนชุมแพศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

1.2 ด้านการคัดกรอง ปัญหาที่พบคือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบคัดกรอง และการสรุปผลการคัดกรอง ซึ่งเนื่องมาจากครูที่ปรึกษาต้องสรุปผลการคัดกรองเพื่อจำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่เป็นปัญหา แต่ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้แบบคัดกรอง จึงไม่กล้าจำแนกนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่เป็นปัญหา เพราะการจำแนกนักเรียนที่ไม่ตรงต่อสภาพจริงอาจส่งผลกระทบต่อจิตใจของนักเรียนและผู้ปกครอง ตลอดจนมีผลต่อการให้การดูแลช่วยเหลือที่ถูกต้องเหมาะสมในลำดับต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของบุทรนา เรื่องไพศาล (2547 : 50) ได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่ามีปัญหาในการส่งเสริมความสามารถพิเศษของผู้เรียนมากที่สุด อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดแคลนปัจจัยสนับสนุนที่ใช้ในการส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน นอกจากนี้ยังขาดครูที่มีความสามารถและความถนัดที่ตรงต่อ

ความต้องการพัฒนานักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเชิดชู กาพวงค์ (2539 : 7 – 9) อ้างถึงในชาญชัย กาศักดิ์ (2550) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดการบริการแนะแนวในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีจำนวนน้อย จำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถของครูที่มีอยู่อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนในการดำเนินการไม่เพียงพอ และยังพบปัญหาในการจัดประชุม เครือข่ายผู้ปกครอง ทั้งนี้เนื่องจากครูและผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนานักเรียน โดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของมณีรัตน์ แสนวงษ์ (2549) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนพระพุทธบาทวิทยาคม จังหวัดหนองคาย พบว่า ครูยังไม่เห็นความสำคัญ ไม่เห็นภาพความสำเร็จของการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้ปกครองขาดความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูวัยรุ่น ขาดการให้คำปรึกษาที่ดีแก่นักเรียน และไม่มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา พบว่ามีปัญหาในการให้ความร่วมมือของผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหานักเรียน การจัดระบบและการวางแผนการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ ซึ่งเป็นสาเหตุเดียวกันกับด้านการส่งเสริมนักเรียน นั่นคือ การให้ความสำคัญต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูและผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังพบปัญหาในการช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหา และทักษะในการให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา ทั้งนี้เนื่องจากครูส่วนใหญ่ไม่ใช่ครูแนะแนวโดยตรง การให้คำปรึกษาจึงอาจไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน รวมทั้งนักเรียนอาจไม่กล้าขอคำปรึกษาและไม่กล้าให้ข้อมูลที่เป็นจริงต่อครู ทำให้ขาดความเข้าใจต่อกันและกัน สอดคล้องกับการศึกษาของเฉลิมเกียรติ ศรีศิริพันธ์ (2547) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัญหาที่พบคือ ครูที่ปรึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขาดการประสานงานกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและชุมชน นักเรียนไม่ได้รับบริการดูแลอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา

1.5 ด้านการส่งต่อ เป็นด้านที่มีปัญหามากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพในการส่งต่อ โดยเฉพาะการส่งต่อภายนอก หรือไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการการส่งต่อ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าปัญหาด้านการส่งต่อที่พบคือ การติดตามผลหลังการดูแลช่วยเหลือ การวางแผนเพื่อการส่งต่อภายนอก และการร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติภพ เกาแก้ว (บทคัดย่อ : 2547) ได้ศึกษาพบว่า การส่งต่อนักเรียน โรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนที่มีความยากต่อการช่วยเหลือแล้วพฤติกรรมไม่ดีขึ้น

ภายในโรงเรียนแต่กระบวนการส่งต่อยังขาดการประสานงานที่ดีและขาดหลักฐาน ข้อมูลในการส่งต่อที่ชัดเจน ขาดการรายงานการปรับปรุงพฤติกรรมหลังการดำเนินการแก้ไขแล้ว

2. สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีสถานภาพแตกต่างกัน สภาพปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่าผู้บริหารกับครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่แล้ว และผู้บริหารมีบทบาทในด้านการวางแผน ส่วนครูที่ปรึกษาเป็นผู้ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกขั้นตอน ทำให้พบปัญหาและอุปสรรคมากกว่า รวมทั้งครูที่ปรึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน สอดคล้องกับการวิจัยการศึกษาปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดระยอง (ภิรมย์ ลีกุล : 2546) ที่พบว่า ครูที่ปรึกษาซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน ทำให้ครูต้องรับผิดชอบงานด้านต่างๆ มาก

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพบว่า ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเพราะผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้รับการอบรมเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้วยกันจึงมีความความเข้าใจในด้านระบบที่ตรงกัน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน สภาพปัญหาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 และสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดอุดรธานี (ปัญญา กระทุมพันธ์ : 2548) ที่พบว่า ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนจำนวนน้อย การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงสามารถทำได้ง่ายและมีความครอบคลุม ขณะที่โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนจำนวนมากจึงประสบปัญหาในเรื่องการเก็บข้อมูลและการให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง อย่างไรก็ตามผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง ปัญหาการปกครองนักเรียนในโรงเรียน

มัธยมศึกษาที่พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่า โรงเรียนขนาดกลางและ โรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าซัย จำสูงเนิน : 2544)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์จากผลการสำรวจประกอบกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.1 ปัญหาที่พบส่วนหนึ่งมาจากการขาดความพร้อม ขาดเครื่องมือและความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครู ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงควรให้การส่งเสริม และสนับสนุนแก่โรงเรียนในด้านการจัดทำเอกสารคู่มือประกอบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนาบุคลากรในด้านการให้คำปรึกษา และการส่งเสริมและพัฒนา ผู้เรียนให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ

1.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระยะ เพื่อรับทราบสภาพปัญหาและเป็นการกระตุ้นเตือนให้ข้าราชการครู ในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ ได้เห็นความสำคัญต่อการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับการอบรม ไปนั้นอาจจะถ่ายทอดความรู้สู่ครูที่ปรึกษาได้ไม่ทั่วถึง การติดตามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงเป็นการย้ำความเข้าใจ ในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้อีกทางหนึ่ง

1.1.3 ส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจโดยการให้รางวัลเชิดชูเกียรติแก่โรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา

1.2.1 โรงเรียนควรกำหนดแนวปฏิบัติและดำเนินการให้มีการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระยะ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.2.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน

1.2.3 โรงเรียนควรมีการจัดการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ตลอดจนองค์กรส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการส่งเสริมและแก้ปัญหา

1.2.4 โรงเรียนควรให้การสนับสนุนครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือครูที่ปรึกษาที่มีผลงานด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นผลสำเร็จ เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติและเป็นขวัญกำลังใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการพัฒนาตนเอง เพื่อรองรับการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การพัฒนาตนเองในการเป็นผู้ให้คำปรึกษา การพัฒนาตนเองในด้านการให้การช่วยเหลือนักเรียนด้านสุขภาพอนามัย เป็นต้น

1.2.6 โรงเรียนควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งต่อนักเรียนเข้ารับการช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยอื่นๆ เช่น บทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของผู้ปกครองนักเรียนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความต้องการของนักเรียนต่อบทบาทของครูที่ปรึกษา ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีบทบาทที่เหมาะสมต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร เป็นต้น

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำผลที่ได้ไปเผยแพร่และเสนอแนะต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2542). การประกันคุณภาพของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- (2545). เอกสารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2535). การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์แมส.
- (2540). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
ฉบับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- (2544 ข). การประกันคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด
กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- (2542 ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการวิเคราะห์
สาระสำคัญ. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2542 ข). การประกันคุณภาพมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานการศึกษาโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- (2542 ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการวิเคราะห์
สาระสำคัญ. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2543). คู่มือการปกครองนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2544 ก). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงสาธารณสุข. กรมสุขภาพจิต. (2541). คู่มือครูสำหรับช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา
สุขภาพจิต. กรุงเทพฯ : ชูวีเนียร์(ไทยแลนด์).
- (2544 ก). คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ :
หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญ.
- (2544 ข). คู่มือผู้บริหาร : ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ :
ยูเร็นสอิมเมจกรุ๊ป.

- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา. (2548). เอกสารประกอบการอบรมโครงการพัฒนาเชิงระบบ
เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. สระแก้ว : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว
เขต 2
- กษมา วรวรรณ ฌ อยุธา. (2537 ตุลาคม – ธันวาคม). “บทบาทของกรมวิชาการกับการพัฒนา
คุณภาพการศึกษา.” สารพัฒนาหลักสูตร. 1(2) : 3 – 7.
- กาญจนา วิฑาย. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนพรการพิมพ์
- กิตติมา ปรีดิถก. (2538). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
อักษรพัฒนา.
- กิติพร ปัญญาภิญโญผล. (2549). ระเบียบวิจัยเชิงปฏิบัติการ : แนวทางสำหรับครู. กรุงเทพฯ :
นันทพันธ์พรินติ้ง.
- กิติภพ เกาแกกกุล. (2547). การพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์. รายงาน
การศึกษา ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คำชัย จำสูงเนิน. (2544). ปัญหาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จำลอง สายใจ. (2546). การพัฒนาบุคลากรด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแก้งเหนือ-
พิทยาคม อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เฉลิมเกียรติ ศรีศรีรินทร์. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
สมเด็จพระพิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาญชัย กาศักดิ์. (2550). (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.singarea.moe.go.th>
- ทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์. (2536). เทคนิคการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล. กรุงเทพฯ :
ศูนย์วิจัยและบริการการศึกษา วิทยาลัยครูกำแพงเพชร.

- นันทพงศ์ พฤษชาติรัตน์. (2546). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการ
ศึกษา). นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. (2534). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บีแอนด์บี.
- บุญหนา สีลาเดลา. (2546). การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
โรงเรียนแคนดงพิทยาคม กิ่งอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์. รายงานการศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประดิษฐ์ แสนจันทร์. (2551). (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.vicharkarn.com/article/3367>.
- ประวิต เอรารวรรณ. (2545). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : คอกหญ้าวิชาการ.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประหยัด ดีเพ็ช. (2546). การพัฒนาบุคลากรด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการ
นิเทศภายใน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม.
รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปัญญา กระทุมจันทร์. (2548). สภาพและปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
อุดรธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.
- พนม ลิมอารีย์. (2548). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้ง.
- พรจันทร์ เขียวอดิศักดิ์. (2527). เทคนิคการรวบรวมข้อมูลเพื่อการแนะแนว. กรุงเทพฯ :
ภาคจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 16
ตอนที่ 74ก. หน้า 6.

- ไพบุลย์ ไพรหง. (2543). ภาพลักษณ์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- ภิรมย์ ลีกุล. (2546 : บทคัดย่อ). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรำไพพรรณี. อุดรธานี.
- มณีรัตน์ แสงวงษ์. (2549). การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระพุทธบาท วิทยาคม อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์. ก.ม. (การบริหาร การศึกษา). อุตรธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ขงบุทธ วงศ์ภิรมย์สานต์. (2547). "ประกันคุณภาพการศึกษาเชิงระบบกลยุทธ์สู่นาถด การศึกษาไทย," ประชาคมวิจัย (56) : 11 - 18.
- รังสิต วิเชียรพัฒนา. (2547). สภาพปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชัน อาจวิชัย. (2548). การวิเคราะห์จำแนกประเภทปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มุกดาหาร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เรืองยศ อุตรศาสตร์. (2546). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วนิดา ชนินทบุทธวงศ์. (2544). คู่มือวิทยาการการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับครูที่ปรึกษา. กรุงเทพฯ : ยูเนี่ยนสมิเมจกรุ๊ป.
- วรภัทร ภูเจริญ. (2542). แนวทางการประเมินภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเคเอ็นสโตร์.
- วันชัย ศิริชนะ. (2537). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับ สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ค. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิริยะ บุญยนิवासน์. (2540). แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- ศรีเทพ วาด โลกสูง. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานสารสนเทศ ตามระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน โรงเรียนพระทองคำวิทยา กิ่งอำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา.
รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ สีนุระเวช. (2541, 1 เมษายน.). "การประกันคุณภาพการศึกษา". วิชาการ.
1(5) : 30.
- สัมพันธ์ อุปัญญา. (2546). การพัฒนาการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคำ
ชะอีพิทยาคม อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. (2548). โครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกัน
คุณภาพการศึกษา. (เอกสารประกอบการอบรม). สระแก้ว : สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสระแก้ว เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). คู่มือการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤติสังคม. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- (2547 ก). กุลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2548 –
2552). กรุงเทพมหานคร : เสมอธรรม
- (2547 ข). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.
สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). การประกันคุณภาพการศึกษา เล่มที่ 1
แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำเร็จ เข้มไสกี. (2541). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- หลุยส์ จำปาเทศ. (2540). การประยุกต์ใช้จิตวิทยาการปรึกษา. กรุงเทพฯ : ชันปรี้นดิง.
- อัจฉรี พูลเพิ่ม. (2542). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนกัณฑ์ธรรมณ์ อำเภอกัณฑ์ธรรมณ์ จังหวัดศรีสะเกษ. รายงานการศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาภา จันทรสกุลและอัญชัญ เกียรติบุศร. (2534). การปรับพฤติกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อำนาจ สระพรหม. (2546). การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนนาร่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

- Agatston, P. W. (1993, January). "Alternative to Corporal Punishment : A Social Action Project (School Discipline Reward Punishment)," **Dissertation Abstracts International**. 53(7) : 376 – B.
- Blum, M. H. (1995, February). "Preservice Teacher's Education Training in Classroom Discipline : A National Survey of Teacher Educational Program," **Dissertation Abstracts International**. 55(8) : 2348 – A.
- Bull, H. C. (1998, September). "High School Administrators' Perceptions of their Comfort Levels with the Law of Safe School," **Dissertation Abstracts International**. 59(3) : 669 – A.
- Dade, C. E. (1998, April). "A Description and Analysis of the Perceptions of Students in the Gang Deactivation Program : In and Urban High School," **Dissertation Abstracts International**. 58(10) : 3820 – A.
- Dennis, M. L. (1981, May). "Theaters' Pupil Central Ideology Pupil control Behavior and Student Dissipation," **Dissertation Abstracts International**. 41(11) : 4563 – A.
- Hill, R. S. (1994, February). "Parent and Teacher Perceptions of Discipline Problem and Solution in Small, Urban, Western Piedmont North Carolina High Schools (Urban Education)," **Dissertation Abstracts International**. 54(8) : 2824 – A.
- Kaufman, M. E. (1989). **Discipline Problem in State's Secondary Schools Reported by Principals and Assistant Principals**. Boston : Houghton Mifflin.
- Kennedy, J. D. (1986). "Student Perceptions about School Discipline Codes and their Relationship to School Behavior Patterns," **Dissertation Abstracts International**. 46(4) : 1619 – A.
- Lares, J. S. (1995). "Total Quality Management as a Means to Improve the Process of Student Discipline," **Dissertation Abstracts International**. 56(5) : 1603 – A.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

ด้วย นายสมคิด จิงชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว โดยมี ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามแก่ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑ ๖๒

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณแหลมไทย พงษ์พรม

ด้วย นายสมคิด จิงชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระงแก้ว เขต 2 โดยมี ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศร ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรด อำเภอมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุระ ชินยาว

ด้วย นายสมคิด ชิงชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยมี ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คี ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศบ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณประเสริฐศรี ศรีวิสัย

ด้วย นายสมคิด ชิงชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยมี ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ตั๋ว ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองผักแว่น

ด้วย นายสมคิด ชิงชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยมี ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้า ในกรณีนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพ ของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายสมคิด ชิงชัย ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลตาพระยา

ด้วย นายสมคิด ชิงชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยมี ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษาฉันคิดว่า ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพ ของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายสมคิด ชิงชัย ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ
เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

ชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ก่อนตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดและพิจารณาว่าข้อความนั้น ๆ สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่อยู่ในระดับใด คำตอบของท่านทุกข้อมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย จึงใคร่ขอความกรุณาได้ตอบให้ครบทุกข้อ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอในภาพรวมและจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด

2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

2.3 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อที่จะให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกเหนือจากแบบสอบถามในตอนี่ 2

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมาในโอกาสนี้ด้วย

นายสมคิด ชิงชัย

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับท่าน

1. สถานภาพตำแหน่ง

- ผู้อำนวยการ โรงเรียน
- ผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- ครูที่ปรึกษา

2. ขนาดโรงเรียน

- ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)
- ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121 ถึง 300 คน)
- ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน)

ตอนที่ 2

สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ
เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

คำชี้แจง

ขอความกรุณาท่านอ่านข้อความในแต่ละข้อพร้อมกับทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวา
ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน ซึ่งในแต่ละข้อจะมีระดับของปัญหาให้เลือกตอบ 5 ระดับ
คือ

5	หมายถึง	ระดับปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับปัญหามาก
3	หมายถึง	ระดับปัญหปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อย
1	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
0.	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การจัดทำระเบียบสะสม			✓		
00.	การออกแบบเครื่องมือสำหรับรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล		✓			

จากตัวอย่างในข้อ 0 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามประสบปัญหาในการจัดทำระเบียบสะสมอยู่
ในระดับปานกลาง

ข้อ 00 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามประสบปัญหาในการออกแบบเครื่องมือ
สำหรับรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก

แบบสอบถาม

สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการพัฒนาเชิงระบบ

เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

ข้อที่	สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1	การจัดทำทะเบียนสะสม					
2	การออกแบบเครื่องมือสำหรับรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
3	การใช้แบบวัดแนวความสามารถของผู้เรียน					
4	การใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก(SDQ)					
5	การใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์					
6	การเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล					
7	การใช้ข้อมูลจากการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อประโยชน์ในการคัดกรอง					
8	การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ					
	ด้านการคัดกรองนักเรียน					
9	การใช้ข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
10	การใช้แบบคัดกรองในการคัดกรองนักเรียน					
11	การใช้เกณฑ์ในการคัดกรองที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน					
12	การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบคัดกรองและการรู้จักนักเรียนด้วยวิธีการอื่นๆ					
13	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านความสามารถ					
14	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านพฤติกรรม					
15	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านสุขภาพ					
16	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านครอบครัว					
17	การสรุปผลการคัดกรองและรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน					
	ด้านการส่งเสริมนักเรียน					
18	การวางแผนและกำหนดกิจกรรมโฮมรูม					

ข้อที่	สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
19	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านกีฬา					
20	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านดนตรีและศิลปะ					
21	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านวิชาการ					
22	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
23	การส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน					
24	การจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง					
	ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา					
25	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลงานและความสามารถของนักเรียน					
26	การจัดระบบและการวางแผนการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน					
27	ความรู้ความเข้าใจในการให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา					
28	ทักษะในการให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา					
29	การสื่อสารประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครอง					
30	ความร่วมมือของผู้ปกครองในการแก้ปัญหานักเรียน					
31	การจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม					
32	การช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหา					
33	การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต					
	การส่งต่อ					
34	การวางแผนเพื่อการส่งต่อภายใน					
35	การวางแผนเพื่อการส่งต่อภายนอก					
36	การบันทึกหลักฐานในการส่งต่อ					
37	การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการส่งต่อ					
38	การรายงานผลการส่งต่อ					
39	การติดตามผลหลังการดูแลช่วยเหลือ					
40	ความร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งต่อ					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ปัญหาอื่น ๆ ที่พบในการดำเนินงาน

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

.....
.....
.....

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

.....
.....
.....

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน

.....
.....
.....

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา

.....
.....
.....

1.5 ด้านการส่งต่อ

.....
.....
.....

2. ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ด

คำอำนาจจำแนกแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อ	สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	t
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล		
1	การจัดทำระเบียบชั้นสะสม	5.640
2	การออกแบบเครื่องมือสำหรับรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	9.639
3	การใช้แบบวัดแนวความสามารถของผู้เรียน	8.436
4	การใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก(SDQ)	5.726
5	การใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์	5.124
6	การเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.713
7	การใช้ข้อมูลจากการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อประโยชน์ในการคัดกรอง	4.838
8	การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	5.993
ด้านการคัดกรอง		
9	การใช้ข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.445
10	การใช้แบบคัดกรองในการคัดกรองนักเรียน	6.232
11	การใช้เกณฑ์ในการคัดกรองที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	7.778
12	การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบคัดกรองและการรู้จักนักเรียนด้วยวิธีการอื่นๆ	7.568
13	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านความสามารถ	6.757
14	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านพฤติกรรม	6.008
15	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านสุขภาพ	6.225
16	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านครอบครัว	6.026
17	การสรุปผลการคัดกรองและรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน	7.685
ด้านการส่งเสริมนักเรียน		
18	การวางแผนและกำหนดกิจกรรมโฮมรูม	6.058
19	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านกีฬา	4.164
20	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านดนตรีและศิลปะ	3.468
21	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านวิชาการ	5.169
22	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม	5.064
23	การส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน	5.259
24	การจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง	6.691

ข้อ	สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	t
ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา		
25	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลงานและความสามารถของนักเรียน	6.155
26	การจัดระบบและการวางแผนการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน	6.849
27	ความรู้ความเข้าใจในการให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา	5.124
28	ทักษะในการให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา	4.717
29	การสื่อสารประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครอง	6.135
30	ความร่วมมือของผู้ปกครองในการแก้ปัญหานักเรียน	5.521
31	การจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม	5.391
32	การช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหา	7.053
33	การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต	5.571
ด้านการส่งต่อ		
34	การวางแผนเพื่อการส่งต่อภายใน	5.266
35	การวางแผนเพื่อการส่งต่อภายนอก	5.020
36	การบันทึกหลักฐานในการส่งต่อ	5.803
37	การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการส่งต่อ	5.373
38	การรายงานผลการส่งต่อ	6.000
39	การติดตามผลหลังการดูแลช่วยเหลือ	6.427
40	ความร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งต่อ	5.561

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ผลการหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์ของแอลฟา ของแบบสอบถาม

ข้อ	สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แอลฟา
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล		
1	การจัดทำระเบียบแบบแผน	.814
2	การออกแบบเครื่องมือสำหรับรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	.893
3	การใช้แบบวัดแนวความสามารถของผู้เรียน	.702
4	การใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก(SDQ)	.764
5	การใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์	.716
6	การเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล	.777
7	การใช้ข้อมูลจากการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อประโยชน์ในการคัดกรอง	.874
8	การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	.836
ด้านการคัดกรอง		
9	การใช้ข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	.884
10	การใช้แบบคัดกรองในการคัดกรองนักเรียน	.906
11	การใช้เกณฑ์ในการคัดกรองที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	.913
12	การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบคัดกรองและการรู้จักนักเรียนด้วยวิธีการอื่นๆ	.865
13	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านความสามารถ	.895
14	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านพฤติกรรม	.864
15	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านสุขภาพ	.900
16	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านครอบครัว	.896
17	การสรุปผลการคัดกรองและรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน	.923
ด้านการส่งเสริมนักเรียน		
18	การวางแผนและกำหนดกิจกรรมโฮมรูม	.830
19	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านกีฬา	.841
20	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านดนตรีและศิลปะ	.734
21	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านวิชาการ	.856
22	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม	.859
23	การส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน	.873
24	การจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง	.725

ข้อ	สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แอลฟา
ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา		
25	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลงานและความสามารถของนักเรียน	.745
26	การจัดระบบและการวางแผนการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน	.892
27	ความรู้ความเข้าใจในการให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา	.808
28	ทักษะในการให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา	.838
29	การสื่อสารประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครอง	.668
30	ความร่วมมือของผู้ปกครองในการแก้ปัญหานักเรียน	.663
31	การจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม	.816
32	การช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหา	.919
33	การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต	.879
ด้านการส่งต่อ		
34	การวางแผนเพื่อการส่งต่อภายใน	.850
35	การวางแผนเพื่อการส่งต่อภายนอก	.775
36	การบันทึกหลักฐานในการส่งต่อ	.798
37	การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการส่งต่อ	.802
38	การรายงานผลการส่งต่อ	.796
39	การติดตามผลหลังการดูแลช่วยเหลือ	.794
40	ความร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งต่อ	.769

Reliability Coefficients

N of Cases = 90

N of Item = 40

Alpha = .988

ภาคผนวก จ

ค่าความสอดคล้อง (IOC)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยวิทยา
Buriram Rajabhat University

ผลการประเมินความสอดคล้อง(IOC) ข้อคำถามกับดัชนีภาวะพฤติกรรมที่ศึกษา

ข้อ	สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC
		1	2	3	
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1	การจัดทำระเบียบชั้นสะสม	1	1	1	1
2	การออกแบบเครื่องมือสำหรับรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	1	1	1	1
3	การใช้แบบวัดแนวความสามารถของผู้เรียน	1	1	1	1
4	การใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก(SDQ)	1	1	1	1
5	การใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์	1	0	1	0.66
6	การเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล	1	1	1	1
7	การใช้ข้อมูลจากการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อประโยชน์ในการคัดกรอง	1	1	1	1
8	การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1
ด้านการคัดกรอง					
9	การใช้ข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	1	1	1	1
10	การใช้แบบคัดกรองในการคัดกรองนักเรียน	1	1	1	1
11	การใช้เกณฑ์ในการคัดกรองที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	1	0	1	0.66
12	การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบคัดกรองและการรู้จักนักเรียนด้วยวิธีการอื่นๆ	1	1	1	1
13	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านความสามารถ	1	1	1	1
14	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านพฤติกรรม	1	1	1	1
15	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านสุขภาพ	1	1	1	1
16	การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกตามด้านครอบครัว	1	1	1	1
17	การสรุปผลการคัดกรองและรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน	1	1	1	1
ด้านการส่งเสริมนักเรียน					
18	การวางแผนและกำหนดกิจกรรมโฮมรูม	1	1	1	1
19	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านกีฬา	1	1	1	1
20	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านดนตรีและศิลปะ	1	1	1	1
21	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านวิชาการ	1	1	1	1
22	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม	1	1	1	1
23	การส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน	1	1	1	1

ข้อ	สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC
		1	2	3	
24	การจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง	1	1	1	1
ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา					
25	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลงานและความสามารถของนักเรียน	1	1	1	1
26	การจัดระบบและการวางแผนการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน	1	1	1	1
27	ความรู้ความเข้าใจในการให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา	1	1	1	1
28	ทักษะในการให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา	1	1	1	1
29	การสื่อสารประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครอง	1	1	1	1
30	ความร่วมมือของผู้ปกครองในการแก้ปัญหานักเรียน	1	1	1	1
31	การจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม	1	1	1	1
32	การช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหา	1	1	1	1
33	การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต	1	1	1	1
34	การวางแผนเพื่อการส่งต่อภายใน	1	1	0	0.66
35	การวางแผนเพื่อการส่งต่อภายนอก	1	1	0	0.66
36	การบันทึกหลักฐานในการส่งต่อ	1	1	1	1
37	การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการส่งต่อ	1	1	1	1
38	การรายงานผลการส่งต่อ	1	1	1	1
39	การติดตามผลหลังการดูแลช่วยเหลือ	1	1	1	1
40	ความร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งต่อ	1	1	1	1

สูตรค่าความสอดคล้อง

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ	นายสมคิด ชิงชัย
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 8 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2521
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 107 หมู่ 8 บ้านคงเรือง ตำบลผาสุก อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 146 หมู่ 6 บ้านคงยาง ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร 47140
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู (คศ.1)
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนนาข่าวิทยา ตำบลคงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร 47140
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2528 - 2533 ชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคงเรือง ตำบลผาสุก อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2534 - 2536 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหมากแข้ง ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2537 - 2539 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2540 - 2543 ปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต (คษ.บ.) (สาขาการประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2549 - 2552 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์